DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 45
Lapkričio - November 22, 1991 | Penktadienis-Friday | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N.Y. | 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207 | 50 centų

Vliko reikalų vedėja J. Čikotienė prisega dalyvio kortelę į Vliko seimą atvykusiam Lietuvos premjerui G. Vagnoriui. Nuotr. Ed. Šulaičio

Savaitės įvykiai

James A. Baker 3rd, JAV Valstybės sekretorius, tris dienas praleido Kinijoje, besitardamas su jos komunistų vadais, bet mažai ką laimėjo: kinai žadėjo sumažinti raketų pardavinėjimą, bet nieko konkretaus nepažadėjo žmogaus teisių srityje. JAV Kongresas tuo tarpu pradeda galvoti, kad gal pasiskubino su prekybos lengvatų Kinijai suteikimu.

Rusijos respublika perėmė naftos ir aukso rezervus ir panaikino suvaržymus importui, eksportui ir užsienio valiutos operacijoms.

Gorbačiovas pirmą sykį viešai pareiškė, kad Rytų Vokietijos komunistų vadas Erich Honecker nebus išduotas vokiečiams. Savo pasikalbėjime *Stern* žurnalo korespondentui SSSR prezidentas aiškina, kad būtų "nehumaniška" sugrąžinti vokiečiams antifašistą, kuris daugiau kaip 10 metų praleido fašistų kalėjime. Honecker, 79 m., besigydąs Maskvoje, kaltinamas davęs įsakymą šauti bėgančiuosius per Berlyno sieną. Žuvę daugiau kaip 200.

Branduolinio puolimo atveju, kad nenutrūktų JAV konstitutinis valdymas, kaip paskelbė CNN savo TV programoje, lapčio 17 d., prez. Reagano laikais buvo įkurta slapta agentūra, The Federal Program Office. Ji buvo sudariusi sąrašą asmenų, kurie eventualiai vadovautų Amerikai. Tarp tų septyniolikos buvo buvęs Baltųjų Rūmų štabo viršininkas Howard Baker, CIA direktorius Richard Helms, UN ambasadorė dr. Jeanne Kirkpatrick, buvęs gynybos sekretorius James Schlesinger ir kt. Apie tuos slaptus sąrašus ir apie pačią agentūrą Baltieji Rūmai atsisako ką nors pareikšti.

Princas Narodom Sihanouk po 20 metų sugrįžo į Kambodiją, kur jis vadovaus Aukščiausiajai Tautinei Tarybai iki rinkimų 1993 m., kaip susitarta pagal Jungtinių Tautų taikos planą. Pereinamajame laikotarpyje Kambodijos valdyme dalyvaus ir atstovai Khmer Rouge partizanų, kurie 1970 m. įkalino Sihanouką, ir Kambodiją valdė nuo 1975 iki 1979 m., kada ir juos pačius nušalino Vietnamas, okupavęs Kambodiją. Princas Sihanouk dabar kviečia patraukti teismo atsakomybėn buvusius Khmer Rouge vadus už genocidą — jų režimo metu nužudyta daugiau kaip 1 milijonas gyventojų. To teroro metu žuvo princo 19 vaikų ir anūkų.

Išleista $5 moneta, šiek tiek didesnė už $1 JAV sidabrinį, galioja kaip teisinė mokėjimo priemonė, skirta JAV karo pergalei Persijos įlankoje paminėti. Pirmoje pusėje: didelis įrašas DESERT STORM (viršuje), 1991 (apačioje) o viduje simboliškai pavaizduotos JAV armija, oro pajėgos, jūrininkai ir marinai. Dailininkas Hal Reed. Antroje pusėje — skaitlinė $5 ir žodžiai "Five Dollars" per vidurį. Viršuje ovalus įrašas Hutt River Province (kunigaikštystė Vakarinėje Australijoje) ir jos pinigų kalyklos "New Queensland Mint" ženklas.

(nukelta į 5 psl.)

SKRAIDO PO KONTINENTUS, LYG METEORAS

— Vytauto Landsbergio spaudos konferencija Jungtinėse Tautose —

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

Jungtinės Tautos.—Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, lyg koks meteoras, skraido po kontinentus. Štai ką tik buvo informacija spaudoje, kad jis lankosi Austrijoje ir dalyvauja Vienoje vykstančiame PEN Klubo suvažiavime, o netrukus — jis jau New Yorke. Jungtinių Tautų spaudos pranešimų lentoje toks užrašas: "Press conference, President Vytautas Landsbergis. Lithuania. Appr. 4 PM, following meeting with SG."

Tai buvo lapkričio 13 d., kai, grįždamas iš Detroito, kur jis kalbėjo AFL-CIO dvimetėje konferencijoje, prez. Landsbergis keliolika minučių prieš 4 atvyko į Jungtines Tautas ir susitiko su Generaliniu Sekretorium Javier Perez de Cuellar. Po ketvirčio valandos jis jau buvo Ekonominės ir Socialinės Tarybos salėje, Gen. sekretoriaus palydėtas ir korespondentams pristatytas.

Landsbergį lydėjo Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Gediminas Šerkšnys, ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis, Lietuvos misijos JT pareigūnas Darius Sužiedėlis ir kt. Prezidentas kalbėjo angliškai, tik retkarčiais pakonsultuodamas savo vertėją Viktorą Naką.

Kuo domisi korespondentai?

Lietuvos prezidentas pasisveikino su korespondentais ir paaiškino, kad, prieš šalį bekeliaudamas, užsuko į Jungtines Tautas ir pasirengęs atsakyti į žurnalistų klausimus. Korespondentų vardu jį pasveikinęs UN Correspondents Association pirmininkas Eugenius Menkes paklausė pats pirmasis. Jis domėjosi, ar Lietuva pajutusi kokius nors pasikeitimus nuo to laiko, kai prezidentas čia lankęsis prieš du mėnesius, kai Pabaltijo valstybės priimtos į JT. Ar gal pagerėjo santykiai su SSSR?

Prezidentas atsakė, kad mažai pakitėjimų, bet jau Lietuvos vyriausybė kalbasi su Sovietų Sąjunga ir pasikeičia notomis kaip valstybė su valstybe. Aktualus SSR kariuomenės iš Lietuvos teritorijos (ir bendrai iš Pabaltijo) išvedimo klausimas. Separatinės derybos dar neprasidėjusios. Nors Ševerdnadze ir paskirtas delegacijos vadovu, tačiau pati delegacija dar nesudaryta. Kooperavimas vyksta: paruoštos prekybos sutartys, bet dar nepasirašytos.

Kiti korespondentai klausė: kiek Sovietų kariuomenės esama Lietuvoje ir į kokias instancijas bus kreipiamasi, ieškant pagalbos; kaip saugomoss Lietuvos sienos; kaip reabilituojami nacistiniai nusikaltėliai; kas naujo santykiuose su Lenkija dėl tautinių mažumų; ko jis skraidęs į Detroitą.

Landsbergis atsako

Prezidentas atsakė visus klausimus. Jis dėstė, kad Lietuvoje esama 7-10 tūkstančių SSSR kariuomenės ir kad jos išvedimas turėsiąs būti dar šiemet išspręstas. Pagalbos, jei reikės, bus kreipiamasi visur. Jo manymu, JT Generalinis sekretorius taip pat padėsiąs.

Lietuvos sienas šiuo metu saugo savos sargybos kartu su Sovietų Sąjungos pareigūnais. Kitas reikalas bus vėliau, kai tos sienos bus konkrečiai pažymėtos.

Kai dėl nacistinių nusikaltėlių, tai tiesa esanti tokia, jog asmenys, nusikaltusieji prieš žmoniškumą, nebuvo ir nėra reabilituojami. Jei kas pasitaikė, tai išimtini atvejai, kokių yra nedaug. Išteisinti tie asmenys, kurie buvo komunistinio režimo aukos, patriotai, bet tai nieko bendro neturi su tais, kurie vokiečių okupacijos metu yra nusikaltę žmoniškumui.

Dėl lenkų-lietuvių santykių prezidentas pareiškė, kad netrukus būsianti pasirašyta abišalė sutartis, kurią abiejų valstybių užsienio reikalų ministrai baigia ruošti. Lietuvos įstatymai garantuoja tautinių mažumų teises. O kai dėl lenkų, tai jie Lietuvoje turi savo kalba mokyklas, TV ir radijo laidas, spaudą ir organizacijas. Lietuva tik norėtų, kad lietuviai Lenkijoje turėtų tą patį, ką lenkai Lietuvoje.

Papasakojo, kad Detroite lankęsis, pakviestas dalyvauti AFL-CIO konvencijoje, ten susitikęs su Unijos vadais, pasakęs kalbą. (Toje pat konvencijoje dalyvavo ir buvęs Lietuvos Darbininkų unijos pirmininkas Kazimieras Uoka, kuriam įteikta George F. Menany Humanitarian Award. Anksčiau tokius atžymėjimus yra

(nukelta į 2 psl.)

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMASIS SEIMAS

1991 m. lapkričio 1-3 dienomis Chicagoje įvyko VLIKo istorinis baigiamasis Seimas. Keturiadešimt aštuonerių metų VLIKo veikla, pasiekusi savo aukščiausiąjį tikslą — laisvą nepriklausomos Lietuvos valstybę — buvo pabaigta.

Tai buvo linksmos, džiaugsmingos pabaigtuvės. Seimo delegatai (dalyvavo 44 iš galimų 45) suvažiavo šventiška nuotaika ir dvasiniu pakilimu dalyvauti reikšmingo Lietuvos laisvės kovos laikotarpio užbaigime.

Seimas prasidėjo lapkričio 1 d. susipažinimo vakaru Lietuvių Tautiniuose namuose. Vakarui vadovavo Chicagos veikėja M. Marcinkienė. Dr. K. Bobelis susirinkusiems delegatams ir svečiams pristatė ir pasveikino į Seimą atvykusį Lietuvos Respublikos ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių su žmona ir jo delegacijos narius. Ministras pirmininkas trumpai pasveikino ir pasidžiaugė, galėdamas būti Chicagos lietuvių tarpe.

Lapkričio 2 d., Jaunimo Centre Seimo rengimo komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučeliūnas pasveikino visus atvykusiuosius ir pakvietė dr. K. Bobelį atidaryti šį istorinį VLIKo seimą. Dr. Bobelis į susirinkusius kreipėsi šiais žodžiais:

"Nepaprastai dideliu dvasiniu pakilimu, neišsakomu, beribiu širdies džiaugsmu šiandien turiu garbę stovėti prieš jus — Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 48-ojo seimo svečius ir delegatus.

Lietuva vėl laisva. Lietuva vėl nepriklausoma, Rytų ir Vakarų valstybių pripažinta, Jungtinių Tautų ir Helsinkio konferencijos pilnateisė narė, priimta į savarankiškų valstybių tarpą. Tauta pradeda atkurti savo naują demokratinį, socialinį, kultūrinį, ekonominį, politinį, valstybinį gyvenimą.

Tuo pačiu VLIKo 48 metų įsipareigojimas nešti mūsų tautinę vėliavą tarptautinėje arenoje, atstovauti ir ginti Lietuvos interesus ir kalbėti Lietuvos ir lietuvių vardu yra pabaigtas. VLIKas atliko savo misiją. Šiandien pati Lietuva kalba ir atstovauja sau.

Mes esame šių visų nepaprastų istorinių įvykių gyvi liudininkai ir susirinkome šiandien Chicagoje, Vakarų pasaulio lietuvių sostinėje, peržvelgti VLIKo praeitį, uždavinių atlikimą ir garbingai užskleisti lapą VLIKo ir vieną Lietuvos laisvės kovos periodą, su kuriuo VLIKas taip tampriai buvo surištas per 48 metus.

Visu tuo mes džiaugiamės, bet kartu savo širdies gilumoje kiekvienas nešiojame skausmą ir amžiną prisiminimą visų tų garbingų didvyrių lietuvių, kurie žuvo šioje lemtingoje laisvės kovoje ir šiandien nebegali būti kartu su mumis ir džiaugtis atgimstančia Lietuva. Telaimina juos Dievas, telydi juos mūsų pagarba.

Šį istorinį VLIKo veiklos užbaigiamąjį Seimą skelbiu atidarytą".

Minutės tylos atsistojimu ir susikaupimu pagerbti žuvusieji už Lietuvos laisvę.

JAV ir Lietuvos himnus sugiedojo Margarita ir Vacłovas Momkai. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Saulaitis, S.J. Seimą žodžiu sveikino Lietuvos Respublikos min. pirm. G. Vagnorius, ambasadorius prie Jungtinių Tautų A. Simutis, ambasadorius Amerikoje S. Lozoraitis, garbės konsulai: V. Čekanauskas (Los Angeles), H. Lapas (Toronto), V. Kleiza (Chicaga), ALTo pirm. G. Lazauskas ir Lietuvos Sąjūdžio Seimo narys A. Skaisgiris. Raštu gautus sveikinimus perskaitė J. Čikotienė.

VLIKo Tarybos pirmininkas G. Lazauskas pranešė apie Tarybos paskutinerių metų darbus. VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis padarė VLIKo trylikos metų (dabartinės valdybos) veiklos ir VLIKo įnašo Lietuvos nepriklausomybei atstatyti apžvalgą. Tautos Fondo Tarybos pirmininkas J. Valaitis ir Tautos Fondo Valdybos pirmininkas A. Vakselis pranešė apie Tautos Fondo praeitį, finansinį stovį ir apie tolimesnę veiklą, VLIKui baigiant atlikti savo uždavinius. Kanados Tautos Fondo atstovai įteikė $70,000 auką VLIKo darbams paremti.

Lietuvos Respublikos min. pirm. G. Vagnorius sveikindamas kalbėjo apie Vliko reikšmę, darbus ir įnašą Lietuvos nepriklausomybės atstatyme, džiaugėsi, kad VLIKas garbingai atliko savo įsipareigojimus ir taip pat sutarė dėl savo archyvų, inventoriaus, finansų ir įstaigos pervedimo Lietuvos Respublikos vyriausybei. Pabrėžė pagalbos ir patarimų reikalingumą atsikuriančios Lietuvos parlamento ir vyriausybės įstaigoms ir

(nukelta į 2 psl.)

Gedimino šventė Vilniuje. Lietuvos prezidentas prof. Vytautas Landsbergis tarp jaunimo atstovų. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMOJO SEIMO NUTARIMAI

Lietuvai nepriklausomybę atgavus ir pasaulio tautoms tai pripažinus, VLIKo užsibrėžtas tikslas yra pasiektas. VLIKo grupių atstovai, susirinkę metinio Seimo 1991 m. lapkričio mėnesio 1-3 dienomis Chicagoje, Illinois, nutarė:

1. VLIKo veikla yra baigta.
2. VLIKo archyvo, inventoriaus ir įstaigos perdavimas Lietuvos Respublikos Vyriausybei įvykdomas iki 1992 m. liepos mėnesio 1 dienos.
3. Šį uždavinį praktiškai įgyvendinti VLIKo Seimas įpareigoja VLIKo Valdybą.

Seimas reiškia gilią padėką JAV prezidentui George Bush už Lietuvos sovietų okupacijos nepripažinimo politiką ir diplomatinių santykių atnaujinimą. Prašome prezidentą įtaigauti Sovietų Sąjungą, kad kuo greičiau išvestų karines pajėgas iš Lietuvos Respublikos ir kitų Pabaltijo valstybių teritorijos.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, susirinkęs Chicagoje aptarti savo ilgų metų veiklos užbaigimo planų, visų atstovų tautinio pasididžiavimo jausmais sveikina lietuvių tautą galutinai sutraukius vergijos pančius ir laimėjus likiminę tautos laisvės kovą.

Didele pagarba ir dvasiniu susikaupimu Seimas prisimena visus tuos mūsų tėvynainius, kurie šioje lemtingoje ilgų metų laisvės kovoje ant tėvynės aukuro paaukojo brangiausią žmogiškosios esybės turtą — savo gyvybes. Jų heroizmas ir pasiaukojimas teuždega jauniausias mūsų tautos kartas tėvynės meilės ir patriotizmo jausmais. Jų nemirštamas prisiminimas tegul stiprina jaunąją kartą kantriai pakelti visus naujam gyvenimui atgimusios tautos sunkumus ir savo ryžtą apvainikuoti naujais laimėjimais.

VLIKo Seimas, susipažinęs su VLIKo delegacijos pasitarimais Vilniuje su Lietuvos Respublikos ministru pirmininku G. Vagnoriumi ir jų pasirašytu protokolu, priėmė dėmesin šio pasitarimo išvadas ir prijungė prie Seimo protokolo.

Seimas pageidauja, kad simbolinis buvusių VLIKo Valdybos ir Tarybos narių posėdis įvyktų Vilniuje 1992 m. pavasarį.

VLIKui savo didelį uždavinį atlikus, būtina tęsti politinį darbą Washingtone, tuo labiau, kad padėtis Lietuvoje yra grėsminga dėl Sovietų Sąjungos karo

(nukelta į 2 psl.)

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMOJO SEIMO NUTARIMAI

(atkelta iš 1 psl.)

pajėgų buvimo Lietuvos teritorijoje. Seimas yra nuomonės, kad tas pareigas galėtų tęsti Amerikos Lietuvių Taryba. Seimas kviečia VLIKo grupes aktyviai įsijungti į ALTo veiklą.

Mažoji Lietuva yra lietuvių tautos ir jos gentainių žemė nuo seniausių amžių. Jokia kita tauta ar valstybė neturi pirmumo teisės į jos teritoriją. Baigiantis karui sąjungininkai pavedė Sovietų Sąjungai Mažąją Lietuvą, įskaitant Karaliaučių (Kaliningrado sritį) laikinai administruoti. Sovietų Sąjunga, piktnaudžiaudama pasitikėjimu, išteriojo arba išvarė to krašto gyventojus, sugriovė ūkį, kolonizavo šalį svetimais žmonėmis ir pavertė ją didžiule ir grėsminga militarine baze. Todėl VLIKo baigiamųjų darbų Seimas kreipiasi į didžiąsias Vakarų valstybes, prašydamas atitraukti visas militarines jėgas iš Mažosios Lietuvos ir sujungti tą šalį su Lietuva.

Rytų ir Pietų Lietuvos sienos, einančios etnografinėmis lietuvių tautos žemėmis, yra apspręstos 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos Respublikos ir Sovietų Rusijos taikos sutartimi. Seimas skatina visus lietuvius remti pastangas taikiu būdu atstatyti lietuvių tautos teises Rytų, Pietryčių ir Pietų Lietuvoje.

Seimas, išklausęs Tautos Fondo Tarybos pranešimą,

kad palikimais Lietuvos Laisvės Iždui ir aukomis Lietuvos Atstatymo Fondui aukotojai yra parašę nekeičiamą testamentą šias lėšas skirti Lietuvai, tik perdavimo būdą techniškai derinant su VLIKo Valdyba ir saistant atitinkamais JAV valdžios potvarkiais, (nutaria),

kad Tautos Fondas tęstų savo veiklą kaip inkorporuota, nepriklausoma ir tik jos narių demokratiškai tvarkoma organizacija,

kad Tautos Fondas pagal savo nuostatus ir toliau telks lėšas pagelbėti demokratinės Lietuvos ir jos ūkio greitesniam atstatymui ir įsijungimui į laisvos rinkos ekonomiją.

Seimas įvertina Lietuvos ambasadų Washingtone ir prie Jungtinių Tautų ypatingą reikšmę Lietuvos valstybės atstatymo darbe ir, įvertindamas šių ambasadų sunkią finansinę padėtį, siūlo Tautos Fondui skirsti joms po $100,000 ir tą išmokėjimą įvykdyti kuo greičiausiu laiku pagal veikiančius nuostatus.

Seimas su gilia pagarba prisimena VLIKo kūrėjus, kurie 1943 m. sukūrė VLIKą okupuotos Lietuvos pogrindyje. Jie 1944 m. vasario 16 deklaracija nustatė VLIKo rezistencinę kryptį. Seimas reiškia padėką visiems VLIKo veikėjams ir džiaugiasi, kad mūsų tarpe ir šiandien yra gyvi dr. A. Damušis, B. Gaidžiūnas, B. Bieliukas ir B. Kazlaukas-Kazlas. Linkime jiems daug stiprios sveikatos ir džiaugsmo atsikūrus Lietuvos valstybei.

Seimas, didžiai įvertindamas ilgų metų darbą ir VLIKo veiklos organizacinę veiklą, reiškia padėką Tarybai, VLIKo Valdybai, pirmininkui dr. K. Bobeliui ir visiems bendradarbiams.

Sveikiname Aukščiausios Tarybos pirmininką Vytautą Landsbergį. Didžiuojamės jo pastangomis suburti mūsų tautos gyvybines jėgas valstybinei nepriklausomybei atstatyti ir pačių didžiausių pavojų metu ją išlaikyti. Gilios pagarbos jausmais sekame jo ir Lietuvos Vyriausybės pastangas iškelti Lietuvos vardą į plačiojo pasaulio viešumą ir įvedimą naujai atgimusios Lietuvos valstybės į pasaulio tautų šeimą.

Seimas sveikina Lietuvos Vyriausybę, linkėdamas Vyriausybei galimai greičiau sukurti tautai pastovaus gyvenimo aplinką ir dėti visas įmanomas pastangas sudaryti Lietuvos gyventojams galimai geresnes ekonomines ir socialines sąlygas. Tautinio solidarumo bei kūrybingo visų politinių junginių bendradarbiavimo nuotaikos padės Vyriausybei nugalėti visus sunkumus.

Sveikiname ministrą pirmininką Gediminą Vagnorių ir linkime jam ištekti jėgų ir asmeniško patvarumo energingai vadovauti Lietuvos Vyriausybei ir dėkojame už jo dalyvavimą VLIKo Seime Chicagoje.

Seimas didžiai vertina lietuvių išeivių patriotines nuotaikas. Širdingo dėkingumo jausmais vertiname pasaulio lietuvių, jų organizacijų ir veikėjų solidarumą ir medžiagišką paramą išlaikyti VLIKo veiklą per visus šiuos ilgus metus.

Seimas reiškia padėką Tautos Fondo vadovybei už nenuilstamą jos darbą ir visiems Tautos Fondo aukotojams, kurie savo gausiomis aukomis sukūrė pastovų medžiagišką VLIKo veiklos pagrindą ir tuo pačiu nepailstamai rėmė tautos išlaisvinimo pastangas.

Seimas dėkoja visiems Chicagos lietuviams, ir ypač Marquette Parko parapijos klebonui kun. J. Kuzinskui, už pareikštą išskirtinai didelį dėmesį VLIKo veiklai. Šis dėmesys neabejotinai prisidėjo prie pakilios Seimo nuotaikos. Seimui rengti komitetas nepaprastai gerai organizavo ir surengė Seimą. Visi Seimo dalyviai ir atstovai yra dėkingi už malonų ir lietuviškai širdingą jų priėmimą Chicagoje.

(Elta)

Vliko seimo sekretoriatas: J. Danilevičienė, O. Jokūbaitienė, A. Kačinskienė. Nuotr. Edvardo Šulaičio

VYRIAUSIOJO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO BAIGIAMASIS SEIMAS

(atkelta iš 1 psl.)

prašė visus į šį darbą įsijungti.

Lietuvos Sąjūdžio Seimo narys A. Skaisgiris sveikindamas didžiavosi VLIKo darbais ir pranešė apie Sąjūdžio reikšmę ir veiklą Lietuvos nepriklausomybės atstatyme, ypatingai pabrėždamas, kad Sąjūdis ir šiandien dar yra labai reikalingas Lietuvai, nes politinės partijos Lietuvoje nėra susikristalizavusios ir efektingos.

Po pranešimų, vyko plačios ir gyvos, kartais net emociškos diskusijos. Daug įvairių nuomonių buvo dėl VLIKo ateities, tačiau beveik visi delegatai sutiko, kad VLIKas savo uždavinius yra atlikęs ir jo veikla pabaigta. Liko tik praktiškas, administracinis ir finansinis veiklos užbaigimas ir perdavimas Lietuvos Vyriausybei.

Kaip paprastai, VLIKo finansais daugiausia rūpinosi ir kėlė įvairiausius pasiūlymus tie, kurie arba mažiausiai ar visai nėra Tautos Fondui aukoję ir kurie kiekviena proga skelbia neteisybę apie VLIKo veiklą, savaip iškraipydami VLIKo ar jo veikėjų pareiškimus ir mintis.

Pagaliau, Seimo rezoliucijose buvo nutarta VLIKo veiklos užbaigimą — administracinį, finansinį, įstaigos ir t.t. — pavesti atlikti VLIKo Valdybai iki 1992 m. liepos 1 d. VLIKo ryšys baigsis Tautos Fonde su VLIKo veiklos užbaigimu.

Seimas pareiškė padėką VLIKo Tarybai, Valdybai ir pirmininkui dr. K. Bobeliui už teigiamą ilgų metų darbą.

Seimui pakaitomis pirmininkavo K. Burba, J. Jurkūnas ir Vl. Šoliūnas. Sekretoriavo J. Danilevičienė, O. Jokūbaitienė ir A. Kačinskienė. Mandatų komisijoje buvo J. Čikotienė, S. Jakaitis, T. Blinstrubas ir S. Džiugas. Rezoliucijų komisijoje buvo kiekvienos VLIKo grupės po 1 atstovą.

Dr. K. Bobelis uždaromajame žodyje teigiamai vertino gausų ir aktyvų delegatų dalyvavimą Seimo sprendimuose, padėkojo už trylikos metų paramą, pagalbą ir pasitikėjimą VLIKo pirmininkavime, taip pat už įgaliojimą vadovauti VLIKo užbaigiamiesiems darbams. Išreiškė padėką VLIKo Valdybos kolegoms, VLIKo Tarybai, Tautos Fondo vadovybėms ir VLIKo grupių nariams už bekompromisinę kovą Lietuvos nepriklausomybės darbuose, artimą bendradarbiavimą.

Tačiau didžiausia padėka priklauso visai pasaulio lietuvių visuomenei, kuri buvo ir inspiracija, ir parama VLIKo Lietuvos laisvės darbams. Be jų pagalbos VLIKui atlikti savo įsipareigojimo nebūtų buvę įmanoma.

Seimas baigtas Lietuvos himnu.

(Elta)

SKRAIDO LYG METEORAS

(atkelta iš 1 psl.)

gavę dabartinis Lenkijos prezidenta Lech Walęza, Andrej Sacharov ir kt.)

Po spaudos konferencijos, kurioje dar dalyvavo ir daugiau Lietuvos JT misijos narių, skirtingose patalpose prez. Landsbergis susitiko su Filipinų, Olandijos, Lenkijos ir Vengrijos JT ambasadoriais. Rytojaus dieną, lapkričio 14, iš ryto prezidentas susitiko su Amerikos žydų organizacijų atstovais. Jiems pažadėjo, kaip *N.Y. Times* rašo, peržiūrėti nacistinių nusikaltėlių bylas. Prieš sugrįždamas į Europą, prezidentas, lydimas JT ambasadoriaus Aniceto Simučio, JAV ambasadoje aplankė JT ambasadorių Thomas Pickering.

Tos pat dienos vakare Lietuvos prezidentas jau skrido į Romą, kur buvo numatyti susitikimai su Italijos vyriausybės ir parlamento atstovais ir pagaliau — audiencija pas Popiežių. Kai kurie politiniai stebėtojai aiškino, jog tai turėjo būti lyg kompensacija už tai, kad Landsbergis neturėjo progos pasimatyti su Popiežium Lomžoje birželio 5-ąją. (Birželio 4-osios naktį omonininkai grasė parlamentui. Ir kai autobusais bei savom priemonėm Lietuvos tikintieji iš kitų vietovių pajudėjo į Lomžą, Landsbergis pakartotinai per Vilniaus TV, transliuojamą iš Aukščiausiosios Tarybos rūmų, ragino vilniečius skubiai atvykti prie parlamento ir "būti liudininkais". Poros valandų laikotarpyje susirinko arti 10 tūkstančių minia. Omonininkų tanketės buvo pastebėtos prie parlamento fontano...).

Taip atrodo naujai atsikūrusios Lietuvos kariai iš arčiau. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

JAV ir Škotijos įstaigos, kruopščiai ištyrusios Pan Am skrydžio 103 avariją viršum Škotijos 1988 m., priėjo išvados, kad tai buvęs darbas dviejų teroristų, kurie šiuo metu yra Libijoje. JAV net pasisakė galvojanti Libiją užpulti, jei ji tų teroristų neišduotų. Bet Irano radijas Teherane paskelbė, kad lig šiol nežinoma grupė, Revoliucinė arabų brigada, įvykdžiusi tą teroro veiksmą. Tuo tarpu Irano radikalus laikraštis **Jomburi Islami** kaltina JAV, kad jos sufabrikavusios kaltinimus prieš libiečius, ir kad JAV yra atsakingos už Irano lėktuvo numušimą virš Persijos įlankos 1988 m. kada žuvo 290 keleivių. Škotijos Lockerbie vietovėje žuvo 270 žmonių.

Middle East Watch, New Yorke savo būstinę turinti žmogaus teisių agentūra, apkaltino JAV ir jos aliantus, būk jie Persijos įlankos kare prasižengę prieš tarptautinius įstatymus, naudojant netinkamas bombas ar bombardavę objektus, kurie sudarė civiliams grėsmės maisto tiekimo ir sveikatos atžvilgiu.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S, St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klijentais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIJO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadieniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Meilus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 -10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI Į VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379

PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3130

TAI MŪSŲ VIENINTELE VIETA — — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS JONAS 1933 + 1976

VYTIS

KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUIŠES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- ĮDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELĖMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year $20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Padėkos dienos žiburiai

Viena gražiausių amerikiečių tradicinių švenčių yra Padėkos diena. Jau gilus ruduo, medžiai be lapų, lietaus nuplakti medžiai ir namai. Ir vėjas nejaukus. Ilgi vakarai. Gera ir jauku būti namuose prie šiltų ugniakurų.

Tokiame fone sužiba žvakių šviesos, sužiba langai ir į namus renkasi šeimos nariai, jų artimi bičiuliai. Sėdasi prie stalo ir mąlda pradeda bendrą puotą. Ta malda yra padėka Dievui už gerybes, už visa tai, kas juos kėlė, išlaikė ir paguodė.

Padėkos diena yra surišta su Amerikos istorija ir turi labai senas tradicijas. Pirmoji padėkos diena buvo atšvęsta 1721 metais, t.y. prieš 370 metų. Tais metais Plymoutho piligrimai po pirmų vargo metų, atvykę į Ameriką, nuėmė derlių. Tai buvo didelė šventė, išsigelbėjimo ir naujo gyvenimo pradžia. Tais metais gubernatorius William Bradford paskelbė Padėkos dieną, kurios puotoje dalyvavo visi kolonistai ir kaimynai indėnai.

Vėliau tokia Padėkos diena buvo švenčiama gana dažnai įvairiose vietose. Oficialia tautine švente paskelbė Amerikos prezidentas Washingtonas 1789 lapkričio 26. Bet šventė iš karto neprigijo. Tada žurnalistė Sarah J. Hale išvystė akciją, kad šventė būtų atgaivinta ir švenčiama visoje Amerikoje. Prezidentas Lincolnas šiai šventei paskyrė lapkričio paskutinį ketvirtadienį. Tuo būdu buvo stabilizuota jos data. Prezidentas Roosevelt as 1939-41 paskyrė Padėkos dieną švęsti trečią lapkričio ketvirtadienį. Kongresas 1941 metais nustatė, kad Padėkos diena švenčiama lapkričio ketvirtą ketvirtadienį.

Dabar pastoviai to ir laikomasi. Tą dieną bažnyčiose būna pamaldos, kur aukų nešimo metu atnešami įvairūs rudens derliaus vaisiai. Į pamaldas įjungiamas jaunimas su jo jaunatviškomis giesmėmis.

Šeimose Padėkos diena švenčiama iškilmingais pietumis, kurie būna dienai besibaigiant. Pagrindiniu patiekalu būna kalakutas. Tuo prisimenami senieji laikai, kaip pirmieji piligrimai savo pirmai Padėkos dienai buvo pagavę keturis laukinius kalakutus, ir jie buvo patiekti tos dienos padėkos puotai.

Žmonės dabar visas praeities istorijas užmiršo, bet neužmiršo vieno, kad tai yra Padėkos diena, padėkos Dievui. Net ir mažiau religingi arba nereligingi nepaniekina maldos momento ir jos prasmės padėkai išreikšti.

Iš tikrųjų padėkos diena sudaro progą žmogui pagalvoti, kiek jis turėjo gerų dienų per metus, kiek jis laimėjo ar buvo apdovanotas įvairiom gėrybėm. Visa tai ateina iš šalies, iš gamtos, iš kažkokių rankų, kurių žmogus nemato, bet jaučia, kad jos yra.

Lietuvių liaudies mene yra paveikslas, nutapytas gana primityviai, bet jis išreiškia tą gilią mintį. Žmogus aria ir sėja, o viršum jo budi Dievo Apvaizdos akis. Lietuvių liaudis tai labai giliai jautė. Lietuvoje nebuvo tokios specialios Padėkos dienos, nes žmogus visas dienas buvo pavertęs Padėkos dienomis. Lietuvių liaudis buvo giliai religinga, labai giliai pergyveno gamtos pasikeitimus, gamtos ritmą ir jos atsiskleidimą žmogui. Už tai jis nusižeminęs dėkojo Apvaizdai, kuri visus apveizdi ir duoda to, ko kam reikia.

(nukelta į 7 psl.)

NUSTOKIME "ŠOKIRUOTI"

Lietuvių kalbos žodynas yra gausus ir turtingas, pilnas vaizdingų žodžių ir išsireiškimų, bet grynoji mūsų kalba nėra nei nauja, nei moderniška. Todėl, civilizacijai ir technikai per paskutinįjį šimtmetį sparčiai augant, buvo tiesiog neįmanoma paskubom parinkti ir pritaikyti lietuviškus žodžius naujom išraiškom, ateinančiom iš aplinkinio pasaulio. Nenorom tada lietuvių kalboje atsirado šimtai vadinamų tarptautinių žodžių, kuriuos vieni svetimžodžiai, kiti barbarizmais vadina.

Pirmaisiais dviem Lietuvos nepriklausomo gyvenimo dešimtmečiais kalbininkai dėjo daug pastangų mūsų kalbą kiek įmanoma išvalyti, atsikratant kai kurių svetimžodžių ir sukuriant vadinamuosius naujadarus iš jau turimų lietuvių kalbos žodžių. Tai labiau sekėsi kalbą valant nuo kaimyninių tautų įtakos. Tad iš "parasoliaus" pasidarė lietsargis, iš "pažarninko" — ugniagesys, iš "nedėlios" — savaitė, iš "petelnės" — keptuvė ir t.t. Ne visi naujadarai tačiau prigijo. Pav., tolkalbiai ir purvabridžiai taip ir liko telefonais ir kaliošais.

Ypatingai buvo sunku surasti pakaitalus labiau techniškiems žodžiams, todėl, nepaisant kalbininkų pastangų, lietuvių kalba ilgainiui liko persunkta svetimybių, slavizmų ir Vakarų pasaulio skolinių. Didžiuma jų taip giliai įleidę šaknis, kad nebėra vilties jų išrauti. Todėl nenustembame, kad bet kurio mūsų laikraščio puslapyje randame daugybę nelietuviškų žodžių, paprastam skaitytojui net nesuprantamų. Iš vieno amerikiečio, besiklausančio lietuviško pokalbio, teko net tokią pastabą išgirsti: "Sakoma, kad lietuvių kalba yra labai sena ir visiškai skirtinga nuo kitų kalbų, bet aš, besiklausydamas jūsų kalbos, beveik viską supratau..." Deja, jis ne lietuvių kalbą girdėjo, bet mišinį "sulietuvintų" svetimžodžių, kuriuos mes parankiau "tarptautiniais" vadiname.

Kyla mintis — ar neperdaug lengvai pasiduodame svetimų kalbų įtakai? Net ir žodyno nevartydami, kiekvienas galime bent šie tiek mūsų kalbą pataisyti. Prieš ištariant, ar parašant tuos įvairiausius svetimžodžius, reikia bent truputį pagalvoti ir vietoj "gudriai" skambančių svetimybių vartoti visiems suprantamus ir pažįstamus lietuviškus žodžius.

Tada vietoj "asociacijos" būtų draugija, vietoj "nacijos" — tauta, vietoj "sekcijos" ar "sektoriaus" — skyrius, vietoj "vizito" — apsilankymas, vietoj "bibliotekos" — knygynas, vietoj "dezertyro" — pabėgėlis, vietoj "remonto" — pataisymas, vietoj "rezistencijos" — pasipriešinimas, vietoj "deputato" — atstovas, vietoj "kelnerio" — padavėjas ir t.t.

Tokių pavyzdžių būtų galima tikrai bent šimtinę surašyti. Tiesa, yra daugybė svetimžodžių, kurių jau nebeišgyvendinsime, bet taip pat yra didelis, didelis skaičius žodžių, kuriuos visai lengvai galima lietuviškais pakeisti. Kodėl to nedarome?

Jeigu jau taip sunku įsigyvenusias svetimybes išravėti, tai turime bent naujų į savo kalbą neįsileisti. Deja, tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje pokario metais įsiveisė daugybė naujų kalbos piktžolių. Skaitant dabartinę Lietuvos spaudą, susiduriama su stebėtinai naujais žodžiais, prie kurių gana sunku priprasti, nors tėvynėje gyvenę lietuviai turbūt nemažiau stebisi ir mūsų naujaisiais svetimžodžiais. Liūdniausia, kad vietoj vengdami, mes imame naudoti jų barbarizmus, o jie skolinasi iš mūsiškių. Grynai lietuvių kalbai taip ir nebelieka vietos.

Kai kurie nauji "lietuviški" žodžiai taip rėžia akį ir ausį, kad norėtum juos kuo greičiau užmiršti ir nebematyti, bet jie skverbiasi į mūsų kalbą, ir gana. Ypač sporto žodynas mirga, marga tokiais pavyzdžiais, kaip "mačas", "lyderis", "trauma", "krosas", "trasa", "dubleris", "trekas", "disputas", "arbitras", "kortas", "kartingas", "šefavimas", "limitas", o visus apvainikuoja ne tik sporte, bet ir visur kitur su pamėgimu vartojamas "šokas" ir "šokiravimas".

Nustebęs tokia naujų žodžių gausa, pasiskolinau *Dabartinės lietuvių kalbos žodyną* (Vilnius, 1972) ir ten radau ne tik čia paminėtus, bet ir visokiausius kitus ir naujus gramozdiškus svetimžodžius. Žinoma kiekvienas jų ten turi arba lietuvišką pakaitalą, arba paaiškinimą. Pasijutau keistai — prireikė mat žodyno, kuris duotų mūsų "dabartinės" **lietuvių** kalbos vertimą į lietuvių kalbą... Man rodos, tuos žodžius aiškinant, reikėtų bent pažymėti iš kurios kalbos jie yra kilę (kaip randame amerikiečių žodynuose), kad besimokantis jaunimas negalvotų, jog jie lietuviškos kilmės.

Tiek šiapus, tiek anapus vandenynų (o taip norėjosi pasakyti "okeanų"...) visi lietuviai, ypač rašto ir kalbos žinovai, sujunkime jėgas ir protus ir gelbėkim lietuvių kalbą. Atgimė nepriklausomybė — laikas ir mūsų kalbai atgimti. Nusikratykime visų "konteinerių", "koncepcijų", "anonsų", "startavimų" ir "finišavimų", "deklaravimų", "indeksų", "ceitnotų", "instancijų", "dotacijų", "alternatyvų", "degradacijų", "reisų", "asamblėjų" ir tokių nieko nereiškiančių žodžių, kaip "perspektyvus",

(nukelta į 4 psl.)

Minint Lietuvos kariuomenės dieną, kuri buvo švenčiama lapkričio 23-ąją, dabar pasaulio lietuvių žvilgsniai krypsta į Lietuvą, kuri jau pradėjo organizuoti savo kariuomenę. Čia vaizdas iš iškilmių, kuriose dalyvauja jaunieji kariai su savo vėliava. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU

III

Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Sirijoje

ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College

22

Prie mečetės slenksčio daug žmonių. Seni vyrai ir moterys su vaikais ant rankų, berniukai ir mergaitės su knygų maišiukais ant nugarų nusimauna sandalius. Tik kai kurie palieka juos slenksčio šonuose stovinčiose lentynose. Didžiuma nešasi rankose. Pirmukart tai matant, musulmonų elgesys daro didelį įspūdį. Kojų nusiavimas, prieš einant į mečetę — Allos artumą, akivaizdžiai ir apčiuopiamai ženklina perėjimą į maldą — atsidavimą Allai. Nusiaunu ir aš batus, bet lentynose nepalieku. Dedu juos į savo kelionės krepšį. Sakoma, kad atsarga gėdos nedaro! Likti be batų Damaske būtų nesmagu... Keliu koją per slenkstį. Staiga mane kažkas patraukia už rankovės. Atsisuku. Mečetės durininkas, iki šiol mane ramiai stebėjęs, aiškina, kad per šias duris į mečetę eina tik musulmonai, o turistai turi eiti per kitas duris, mokėdami įėjimo mokestį. Turistų durys — šone, už keleto žingsnių esančiame mečetės priebutyje. Įėjimo mokestis mažas, bet tarnautojas primena, kad patogumo dėlei būtų pravartu samdyti valandai kitai mečetės gidą...

Durys turistams atsidaro į mečetės kiemą — šventorių. Iš karto krinta į akis trys minaretai, paauksuotos mozaikos ant mečetės šono, o kituose trijuose šonuose korintiškų kolonų stoginės. Gidas save vadina Salen vardu. Kiemo lankymą pradeda, supažindindamas mane su minaretais.

— Aukščiausias, — ranka rodydamas, sako, anas mečetės pietryčių kampe, — yra Isa (Jėzaus) minaretas.

— Kodėl jį taip vadinate?

— Ant jo nužengs pranašas Isa, kai ateis kovoti prieš Antikristą.

— O kas per vienas yra tas Antikristas? — klausiu.

— Jis reikšis prieš Paskutinį Teismą, — gidas tik tiek man tepaaiškina.

Gidas atkreipia dėmesį į Arous — Sužadėtinės minaretą. Jis seniausias — iš omejadų laikų. Kodėl minaretas taip vadinamas gidui neaišku. Abu nutariame, kad galbūt dėlto, kad jis puošniausias.

Mečetės šventorius kone tuščias ir labai tylus. Viduryje šulinys su čiaupais apeiginiams apsiplovimams. Dabar žvirblių būrys bando maudytis dienos karštyje. Kiemo šone ant grindinio sėdi vieniša moteris su maldai iškeltomis rankomis. Jos veidas neuždengtas, akys užmerktos. Mudviejų lyg nepastebi. Kairėje prie stoginių kampo stovi ant aštuonių kolonų bizantiško stiliaus "Iždo namas".

Omejadų mečetės viduje

Gidas paslaugus. Nors, — sako, — fotografuoti ir neleidžiama, bet galite fotografuoti. Iš karto tai atrodo lyg turisto širdies paruošimas bakšišui duoti, bet, pabendravęs su Saleh ilgesnį laiką, pajutau, kad tai buvo paprastas, arabams įgimtas, svetingumo pareiškimas.

Iš mečetės kiemo turistas patenka į šaunią maldos salę. Ji didžiulė. Gidas žino jos ilgį ir plotį metrais: 136 m ilgio ir 38 m pločio. Lubas laiko dvi masyvių korintiškų kolonų eilės, o grindys išklotos brangiais kilimais. Mihrabas — niša sienoje, rodanti į Meką, ir minbaras — sakykla; abi išpuoštos meniškomis mozaikomis ir auksakalių kūriniais. Rytinėje maldos salės dalyje maža koplytėlė su pranašo Jono Krikštytojo galva.

Mečetė yra musulmonų šventovė, ir ji labai skiriasi nuo krikščionių šventovės ir žydų sinogogos. Matai žmones besimeldžiančius, matai motinas, maitinančias kūdikius, matai studentus "kalant" fizikos ar chemijos formules egzaminams, matai prie kolonos sėdintį šeichą ir aiškinantį Koraną keliems vyrams, matai miegančiuosius, vaikščiojančiuosius, bėgančiuosius... Islamas yra pasidavimas visu gyvenimu Allai. Kiekvienas veiksmas — nuo nežymiausio iki svarbiausio — priklauso Allai — Kūrėjui, Valdovui, Teisėjui...

Saladino — Salah ad-Din mauzoliejus

— Nepraleiskite progos aplankyti mūsų didžiūną Salah ad-Din, — atsisveikindamas vartuose, po Sužadėtinės minaretu, man primena gidas.

— Ar jis arti? — klausiu.

— Jo kapas už keleto žingsnių. Čia pat!

Saladiną man garsiu padarė ne tik istorija, bet ir kelionės po Artimuosius Rytus. Keliaujant po Šiaurinį Iraką, teko stabtelti Saladino gimtinėje, Tikrito (Tikrit) mieste ant vakarinio Eufrato kranto. Tikritas, tiesa, kadaise buvo kurdų miestas, — Salah ad-Din buvo kurdas, — bet nūdien čia arabai Saladiną savu laiko.

Ebla piliakalnis ir nūdienis Sirijos skerdžius. Nuotr. kun. prof. Antano Rubšio

Būdamas Tunise ir Egipte, susidūriau su Saladinu kaip islamo karvedžiu ir ajubitų kalifato žymūnu; Irane girdėjau jį giriamą už asasinų — islamiškos šijitų sekto s apkarpymą. Žinoma, Kryžiaus karų istorija buvo vieta, kur pirmukart susitikau su Saladinu.

— Salah ad-Din gyveno Damaske dešimt metų, — didžiuojasi šiuolaikinis arabas — mano gidas.

Hatino (Hattin) mūšis Galilėjoje 1187 m. buvo didžioji musulmonų pergalė prieš krikščionis. Salah ad-Din buvo pergalingas vadas, sujungęs musulmonus į jihad. Įdomu, kad krikščionys anuos karus laikė Kryžiaus karais, o musulmonai Jihad (džichad) karais. Vieniems ir kitiems jie buvo šventas reikalas. Krikščionims netekus Jeruzalės, buvo sutelktas Tretysis Kryžiaus karas. Anglijos Ričardas I — Liūtaširdis ir Saladinas suėjo į grumtynes, kurios tapo riterių romanų siužetu. Saladinas buvo krikščionių gerbiamas kaip garbingas karvedys, o Saladinas laikė Ričardą I vertingu priešu. Tretysis Kryžiaus karas Jeruzalės neišlaisvino, bet Saladinas sudarė su krikščionimis taikos sutartį, sutikdamas palikti Lotynų karalystei siaurą žemės ržį palei Vidužemio jūrą nuo Tyro iki Jafos. *(Bus daugiau)*

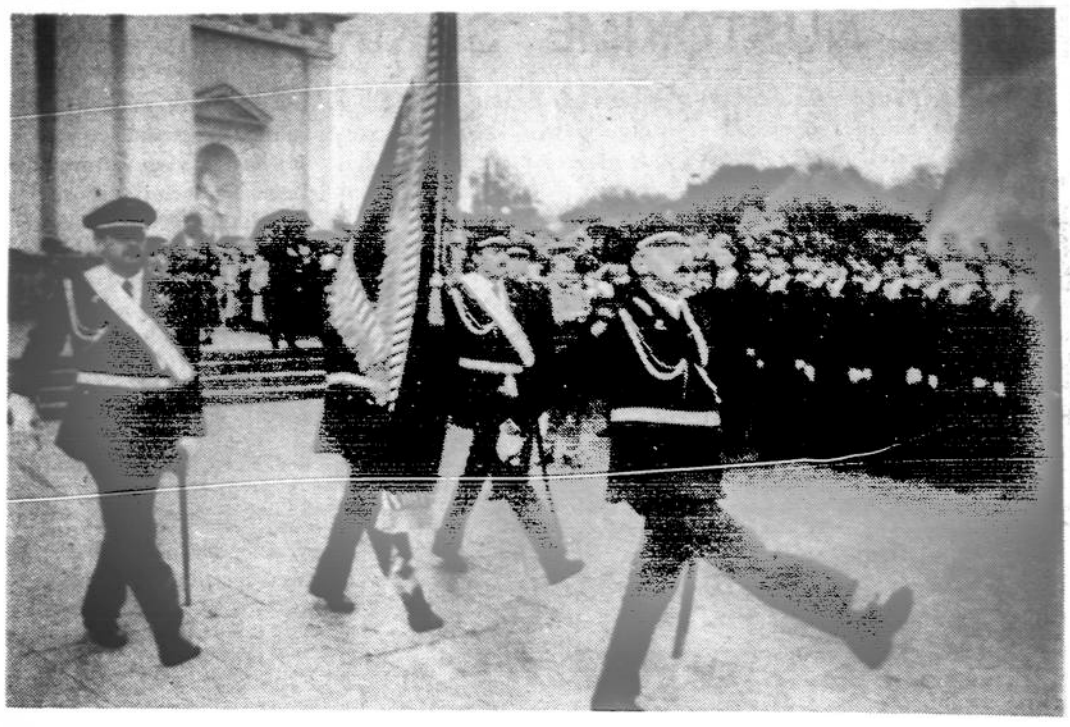

Iškilmingas paradas Lietuvos Policijos šventėje Vilniuje 1991 spalio mėn. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

VILNIAUS RABINAS LANKĖSI LIETUVOS AMBASADOJE

Lietuvos ambasadorius Washingtone lapkričio 12 d. priėmė naująjį Vilniaus sinagogos rabiną Dovydą Smith, kurį lydėjo rabinai Chaim M. Stauber, Mendel Reichberg ir Mordy Mehlman.

Vilniaus rabinas perskaitė ambasadoriui pareiškimą, kuriame pažymėjo, kad jis džiaugiasi, perimdamas naująjį, svarbų postą ir nepaprastai vertina, kad rugsėjo mėn. 1 d., Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas jį priėmė, kai visa Lietuva džiaugėsi atgavusi valstybinę nepriklausomybę.

Rabinas Smith toliau išreiškė viltį, kad Vilnius galimai greičiau atgaus savo pilną spinduliavimą, kurio joks žydas negali pamiršti.

Jis priminė, kad užsieniuose yra kalbama apie lietuvių padarytus nusikaltimus prieš žydus ir apie pravestą nusikaltėlių reabilitaciją. Jis stengiasi visur aiškinti, kad tai netiesa, ir apgailestauja, kad vietoj kėlus Lietuvos drąsą kovoje už nepriklausomybę, jos vardas teršiamas.

Savo kelionės po Ameriką metu jis ir toliau aiškins žydams įvykius Lietuvoje, bandys išsklaidyti tamsius šešėlius ir atstatyti teisybę. Rabinas Smith baigė pareiškimą, sakydamas, jog jis tiki į Vilniaus pilną atgimimą.

Svečiai pažymėjo, kad jie labai įvertina Aukščiausiosios Tarybos pirmininko laikyseną žydų klausimu ir mano, jog būtų skaudu, jei jis turėtų teisintis ir gintis nuo neteisingų apkaltinimų.

Ambasadorius Stasys Lozoraitis padėkojo už vizitą ir perskaityto pareiškimo kilnius žodžius ir pažymėjo, jog atstatytoje, nepriklausomoje Lietuvoje visų gyventojų teisės yra ir bus įstatymų garantuotos.

Jis priminė, kad žydų bendruomenė praeityje yra daug prisidėjusi prie Vilniaus, Lietuvos sostinės, kultūrinio spinduliavimo. Mes tikimės — tęsė ambasadorius — kad žydų grupė, kuri pasirinko likti Lietuvoje, galės visokeriopai reikštis ir konkrečiai prisidėti prie naujos, demokratinės valstybės statymo.

Pasimatymo metu susitarta palaikyti ryšius, tartis įvairiais klausimais ir bendradarbiauti, siekiant bendrų tikslų.

Vilniaus rabinas

LANDSBERGIS LANKĖSI VIENOJE

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Landsbergis lapkričio 7 d. Vienoje susitiko su Austrijos kancleriu Vranitzkiu, su juo aptarė galimybes išplėsti Lietuvos ir Austrijos bendradarbiavimą įvairiose gyvenimo srityse. Tuo tikslu artimiausiu laiku į Lietuvą vyks Austrijos vyriausybės ekspertų ir ekonominių veikėjų delegacija.

Vytautas Landsbergis Vienoje lankėsi tarptautinės rašytojų organizacijos — PEN klubo — kvietimu. Dalyvavo PEN klubo pasauliniame kongrese.

Per susitikimą su žurnalistais pirmininkas Landsbergis kalbėjo apie Lietuvos dabartinę padėtį ir problemas, tarp kita ko, pasakė, jog komunistai dar galį bandyti sugrįžti į valdžią Sovietų Sąjungoje, taip pat Lietuvoje, kariuomenės, saugumo organų, buvusios nomenklatūros įtaka esanti dar stipri, jos nereikią nuvertinti.

Kai kurios politinės jėgos Sovietų Sąjungoje, pasakė Landsbergis, gali bandyti net smurto priemonėmis sugrįžti atgal į valdžią, savo planam įvykdyti telaukia tinkamos progos, pavyzdžiui, ekonominės ir socialinės suirutės.

Landsbergis toliau pažymėjo, kad Lietuvos santykiai su Sovietų Sąjunga ir su Rusijos federacija yra patenkinami, šios šalys nedaro Lietuvai jokio spaudimo, su Sovietų Sąjunga ir Rusija jau yra parengti ir galbūt greitai bus pasirašyti keli svarbūs ekonominiai susitarimai.

DĖKOJA AMERIKOS LIETUVIAMS

Širdingai dėkojame Reginai Kučienei ir Jos vadovaujamai Švietimo Tarybai, visai JAV Lietuvių Bendruomenei už kruopščiai surinktą auką Lietuvai, jos žmonėms. Jūsų surinktos ir paaukotos gėrybės džiugina Sibiro lietuvių, Pietryčių Lietuvos vaikučių ir jų globėjų širdis!

Džiaugiamės, kad nepritrūkstate nei jėgų nei kantrybės rūpintis Lietuva. Jūsų aukos bei dovanos brangios tuo, kad, liudydamos Jūsų kilnumą, jos taurina ir Lietuvos žmones, šiais nelabai lengvais laikais skatina nepamiršti mielaširdystės ir pasiaukojimo.

A. Antanaitis,
Kultūros ir švietimo ministerijos
Ryšių su tautiečiais tarnybos
viršininkas

NUSTOKIME "ŠOKIRUOTI"

(atkelta iš 3 psl.)

arba "rezultatyvus". Svarbiausia — visam laikui užmiršime "šoką" ir nustokime viens kitą "šokiruoti".

Kad būtų aiškiau, apie ką kalbama, pateiksiu ištraukas iš *Dabartinio kalbos žodyno*. "Šokas" yra "bendras organizmo funkcijų sutrikimas, sukeltas psichinių sukrėtimų, arba fizinių sužalojimų". Vienu žodžiu — sveikatos problema. Žodis "šokiruoti" šitaip paaiškintas: "Sukelti nesmagumą, sumišimą savo elgesiu, neišlaikant įprastų mandagumo taisyklių". Kitaip pasakius — apstulbinti, pritrenkti, arba sukelti pasibaisėjimą, pasibjaurėjimą, pasipiktinimą. Todėl dar kartą — nustokime "šokiruoti" ir vėčiau pradėkime valyti savo kalbą.

Algirdas Šilbajoris

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas.

PREL. J. PRUNSKIO PREMIJOS LAIMĖTOJAI

Prelato dr. Juozo Prunskio 1991 metų religinio konkurso premijai skirti komisijoje buvo kun. dr. Valdemaras Cukuras, Aldona Lingertaitienė, Eligijus Sužiedėlis, seselė Ignė Marijošiūtė ir dr. Mirga Girniuvienė. Komisijai teko įvertinti daugiau kaip 20 darbų. Daug jų buvo pateikti iš Lietuvos.

Komisija premiją paskyrė dviem darbam. Rugsėjo 28 d. susirinkusi Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne, Putnam, CT, taip įvertino atsiųstuosius darbus:

1. $2,000 skirti veikalui "Totalinio sovietinio ateizmo agresija Lietuvoje", parašyto B. Klajūno slapyvardžiu. Atidarius voką, paaiškėjo, kad autorius yra Vytautas Skuodis. Šis didelės apimties bibliografinis veikalas apibūdina kovą prieš tikėjimą 1940-1976 metų laikotarpyje.

2. $3,000 skirti grupei "G" evangelizacijos veiklai paremti. Atidarius voką, paaiškėjo, kad grupei "G" — Gyvieji akmenys, vadovauja Dalė Šmerauskaitė. Grupė "G" užsimojusi konkrečiais darbais įsijungti į dvasinį atgimimą Lietuvoje.

3. Komisija pripažino, kad veikalas "Šeima ir vaikų auklėjimas", pasirašytas Tomo Daugėlos slapyvardžiu, vertas ypatingo dėmesio. Atidarius voką, paaiškėjo, kad autorius yra Romualdas Grucė.

Veikalas "Totalinio sovietinio ateizmo agresija Lietuvoje" didelis ir rimtas darbas, sutelkęs aibę duomenų apie komunistų kovą, prieš katalikų Bažnyčią, kovą kuri privedė prie dabartinės dvasinės krizės tėvynėje.

Šiame veikale autorius surinko visas antraštes tų Lietuvoj išleistų straipsnių, kurie puolė religiją bei tikėjimą. Jis pažymėjo jų autorius, leidinius, kuriuose buvo išspausdinti, dvasiškius, kurie buvo puolami, metus, kuriais straipsnis buvo išspausdintas ir t.t. Jis taip pat suskirstė visus straipsnius į kategorijas. Kruopščiai sutvarkęs duomenis įvairiais pagrindais, autorius panaudojo statistinę metodiką komunistų kovai prieš religiją apibrėžti.

Antrasis premijuotas darbas — skirtingo pobūdžio. Komisijos nuomone, evangelizacijos darbas Lietuvoj šiuo metu ypatingai vertingas ir reikšmingas. O Šmerauskaitės grupės pateiktieji konkretūs užsimojimai evangelizacijos darbą vykdyti gatvėje, mažuose būreliuose ir stovyklose tikrai verti paramos.

Mirga Girniuvienė

CHICAGOS NAUJIENOS

Svečiai iš Lietuvos

Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirm. pavaduotojas Česlovas Stankevičius spalio 25 d. Jaunimo Centro kavinėje Chicagoje susitiko su lietuviais.

Jis yra vadovavęs Lietuvos delegacijai, kuri sudarė sutartis su Rusijos federacine respublika, todėl savo pranešime daugumoje apie šias sutartis ir kalbėjo. Kalbėjo ir apie sovietinę kariuomenę Lietuvoje ir apie reikalavimą, kad ji būtų ištraukta.

Stankevičius palietė ir privatizacijos bei pilietybės klausimus, kurie vėliau susilaukė jausmingų diskusijų. Pažymėjo, kad rengiamasi lito įvedimui. Be to, pranešė, jog Amerikos įstaigose sužinojo, kad į Lietuvą persikėliusieji gyventi pensininkai greitu laiku galės gauti ten pensijas (Social Security). Tik dar teks palaukti, ligi paaiškės, koks bankas Lietuvoje apsiims tvarkyti pensijos čekius.

Kalbėjo ir deputatai: Juozas Karvelis, iš Klaipėdos, ir Vladimiras Jarmolenka, iš Kauno. Pirmasis, kurio profesija jūrininkas, Taryboje dirba Valstybės atkūrimo — konstitucinėje komisijoje, o antrasis — rusų kilmės universiteto dėstytojas, darbuojasi Piliečių teisių komisijoje.

Jiedu plačiau pasisakė apie savo darbą tose komisijose. Jermolenka kalbėjo ir apie savo nelietuvišką kilmę, kuri jam nesutrukdžiusi rinkimuose nugalėti eilę lietuvių veikėjų. Nors lietuviškai jis pradėjo kalbėti studentaudamas trečiame kurse, bet jo lietuvių kalba yra be priekaištų.

Sutikimą rengė JAV LB Krašto valdyba, o jį pravedė dr. Tomas Remeikis.

Foto paroda

Spalio 25 d. Jaunimo Centre esančioje "Čiurlionio" galerijoje atidaryta 20-ji foto paroda. Joje darbus išstatė 53 fotografai, kurių daugiau negu pusė iš Lietuvos. Parodos tema — "Sportas".

Parodą surengė Budrio vardo lietuvių foto archyvas. Ją atidarė Algimantas Kezys. Sveikino iš Vilniaus atvykęs Lietuvos Dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys. Lietuvių ir anglų kalbomis sveikino Milda Budrienė. Paroda uždaryta lapkričio 8 d.

Pagerbtas Bronius Kviklys

Prieš metus miręs visuomeninninkas ir žurnalistas Bronius Kviklys prisimintas spalio 27 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Minėjimą surengė Akademinis Skautų Sąjūdis.

Apie Kviklį: jo asmenį, darbus kalbėjo dr. Jurgis Gimbutas, iš Bostono, ir chicagiečiai — dail. Petras Aleksa, kun. Pranas Garšva ir istorikas Jonas Dainauskas.

Tuo tarpu, kai pirmieji trys palietė tik paskirus velionio veiklos bruožus, tai Dainauskas jį pristatė trumpai, bet išsamiai.

Dainauskas visų pirma Kviklį pristatė kaip žmogų, kuriam rūpėjo darbas ir kuris neturėjo laiko pramogoms. Jis nerūkė, nei gėrė, nei baliavojo, bet vis bėgo, skubėjo, norėdamas atlikti savo užsimojimus. Jis mokėjo išlikti lietuviu — kukliu lietuviu, išlaikyti lietuviškas savybes, telkti lituanistinę medžiagą, sielotis jaunimu. Jis net nepriėmė JAV pilietybės, pasilikdamas Lietuvos piliečiu. Buvo sugyvenamas žmogus, ieškojo kompromisų, bet buvo principingas, nemokėjo pataikauti. Kviklys buvo informacijos telkimo centras: pats informavosi ir kitus informavo — privačiai ir spaudoje. Pinigais domėjosi tik tiek, kiek jų reikėjo įsigyti lituanistikos kūriniams ar daiktams. Buvo kitų rėmėju, kolekcionieriumi, laikėsi skautiško principo — "Ad Meliorem".

Kviklys Amerikoje išleido 11 didelių knygų — keturias *Mūsų Lietuvos* ir 7 *Lietuvos Bažnyčių* (kartu su Vokietijoje išėjusiais jo leidiniais ir kita archyvine medžiaga jos buvo išstatytos salėje). Jo leidiniai — tai geriausias velioniui paminklas.

Šį minėjimą pradėjo Akademikų Skautų Sąjungos pirmininkas Edmundas Korzonas. Minėjimą pravedė Jūratė Variakojienė. Dėl ligos negalint dalyvauti Kviklio našlei Bronei, jai skirtos gėlės perduotos dukrai Danguolei Kviklytei, kuri vėliau padėkojo už minėjimo surengimą ir gausų dalyvavimą.

Buvo ir meninė dalis. Ją atliko solistas Jonas Vaznelis ir smuikininkė Linda Veleckytė-Kerpienė, kuriems akomponavo muz. Alvydas Vasaitis. Užbaigta pabendravimu kavinėje.

Ruošia mokslinį darbą

Artūras Tereškinas, tik pernai baigęs Vilniaus universitetą, Lietuvos Mokslų Akademijos Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto aspirantas, atvyko į Illinois universitetą rinkti medžiagos savo moksliniam darbui. Jo darbo objektas — XVIII amžiaus antros — XIX amžiaus pirmos pusės Lietuvos religinė raštija lietuvių ir lenkų kalbomis. Jo darbo vadovė yra istorikė, MA mokslinė bendradarbė, mokslo kandidatė Ingė Lukšaitė.

Artūras nori surinkti kuo daugiau medžiagos iš kultūrinės, socialinės, literatūros teorijos srities, susipažinti su naujausiomis Amerikos kultūros bei literatūros teorijos ir istorijos studijomis. Domėsis ir amerikiečių kultūrinės antropologijos darbais. Pradėjo klausyti antropologijos, sociologijos, retorikos istorijos bei literatūros teorijos ir kritikos kursų paskaitas. Jis stažuosis pusę metų. Lituanistikos katedros fondas jam paskyrė $3,000 ir $1000 — Lietuvių Fondas.

Artūras Lietuvoje yra išspausdinęs straipsnių apie XVIII amžiaus Lietuvos pamokslus, o taip pat literatūros kritikos straipsnių, recenzijų. Šie darbai sudomino Illinois un-to lituanistikos katedros vedėją prof. Bronių Vaškelį, ir šis Artūrą pakvietė atvykti. Artūras taip pat rašo ir poeziją. Pirmasis jo eilėraščių rinkinys — *Grindinio žuvys* šiuo metu yra leidžiamas Kaune.

Ed. Šulaitis

GRAŽUS STRAIPSNIS APIE LIETUVĄ

Audronė Katinaitė-Razgaitienė dirba žurnalo *Conde Nast Traveler* meno skyriuje. Jos rūpesčiu ir pastangomis žurnalo gruodžio mėn. numeryje įdėtas gražus straipsnis "Free at last" apie Pabaltijo kraštus su puikiomis spalvotomis nuotraukomis.

Straipsnį parašė Europos skyriaus redaktorius G. Y. Dryansky. Nuotraukas padarė Antonio Kratochvil, kuris iš komunistinės Čekoslovakijos pabėgo 1967 m. Fotografuodamas Pabaltijo laisvus kraštus, jis pasakė, kad jam tai buvo pergalės diena. Įdėtos keturios lietuviškos nuotraukos ir penktoji pradžioje, kur skelbiamas numerio turinys. Ten įdėta Šv. Kazimiero bažnyčios Vilniuje kupolas.

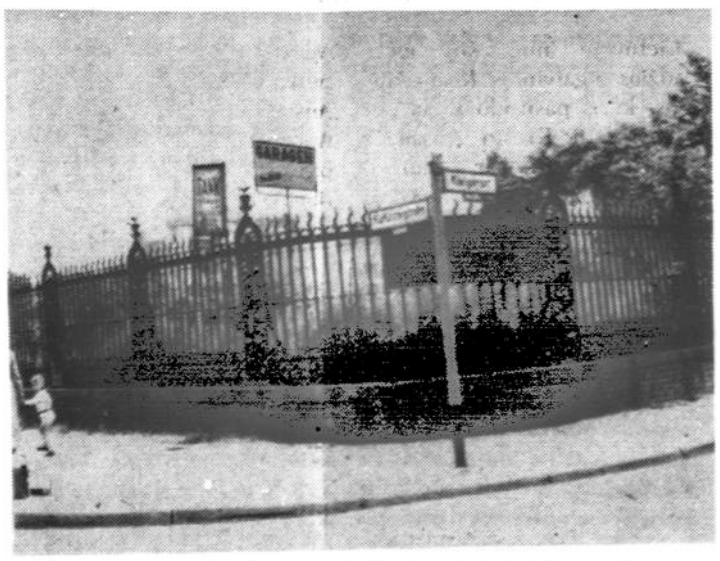

Lietuvos Respublikai turtą beieškant... Kai atsikūrusi Lietuva dabar pradeda ieškoti savo turto užsieniuose, galima prisiminti ir šią vietą, kurioje stovėjo Lietuvos ambasados rūmai Berlyne. Taip ji atrodė 1959 m. vasarą. Adresas: Kielganstrasse 134 prie Kurfürstenstrasse. Per karo bombardavimus (daugiausia bombardavo amerikiečiai) pastatas buvo sugriautas. Vakarų Berlyno miesto valdyba griuvėsius išvežė, o tuščias sklypas, aptvertas ir apaugęs žolėmis, pasiliko. Įdomu, kas ten yra dabar? Nuotr. S. Narkėliūnaitės

WORCESTER, MA

KONCERTAS LIETUVOS NAŠLAIČIAMS PADĖTI

Maironio Parko patalpose lapkričio 3 d. įvyko koncertas, kurio pelnas paskirtas sušelpti našlaičius Lietuvoje.

Koncertą atliko seserys Bizinkauskaitės: operos solistė Marytė ir solistė, taip pat sopranas, Verutė Cote. Jos dainavo lietuvių kompozitorių dainas ir operų ištraukas. Publika jas palydėjo ilgais plojimais, o jos buvo prisirinkusi pilna salė. Akomponavo muz. Bradley A. Pennington, iš Bostono konservatorijos.

Koncertą ruošė komitetas iš Bostono ir Brocktono "SOS—Vaikai" labdaros organizacijos. Valdybos narė Marija Goštautienė padėkojo solistėms, Maironio Parko vadovybei už nemokamai duotą salę bei visiems atsilankiusiems ir prisidėjusiems prie koncerto.

Marija Goštautienė šią vasarą buvo nuvykusi į Lietuvą. Susitiko su "Caritas" ir "SOS—Vaikai" vadovais ir susipažino su vaikų globos institucijomis. Yra daugiau kaip šeši tūkstančiai globotinų našlaičių. Ji taip pat dalyvavo išrenkant geriausius vaikų piešinius, kuriuos parsivežė. Pagal juos atspausdintos sveikinimų kortelės. Jos patrauklios, ir norintys galėjo ir dar gali jų įsigyti.

Labdaros darbą remia Nukryžiuotojo Jėzaus vienuolės Brocktone. Jos leidžia organizacijai naudotis vienuolyno patalpomis ir pačios prisideda darbu. Ypatingai daug padeda sesuo Elena Ivanauskaitė, talkinusi ir dabar, o jos giminaitės koncerto svečiams pavaišinti iškepė įvairių kepinių.

Koncerto svečių tarpe buvo prel. V. Balčiūnas, kun. dr. V. Cukuras, kun. R. Krasauskas ir kun. J. Steponaitis — visi iš Putnamo. Taip pat Marijos Nekalto Prasidėjiimo vienuolijos seserų vadovė iš Lietuvos. Atsilankė lietuvių iš Atholio, Bostono, Brocktono, būrys Nukryžiuotojo Jėzaus seserų iš Brocktono.

Po koncerto buvo vaišės.

J. M.

Savaitės įvykiai

New Yorko meras Dinkins, kuris, Afrikos Tautinio Kongreso ir jo prezidento Nelson Mandela kvietimu, su 30-ies asmenų delegacija aštuonias dienas lankėsi Pietų Afrikos respublikoje, sugrįžo labai patenkintas. Tai buvo jo pirmasis apsilankymas "protėvų šalyje". Lankėsi miestuose ir kaimeliuose, susitikinėjo su valdžios atstovais ir paprastais žmonėmis. Grįžo prislėgtas tenai klestančio skurdo, bet viltingai nusiteikęs žmonių gaivalingumu, žadėjo jiems įvairiai padėti.

59 vietnamiečiai, kurie Hong-Konge gyveno tarp daugelio tūkstančių pabėgėlių iš Vietnamo, atplaukusių valtimis ir todėl vadinamų populiariai "Boat people", lapkričio 9 d. prievarta sugrąžinti į Vietnamą. Hong-Kongo ir Britų kolonijos pareigūnai aiškino, kad tie visi žmonės nesą politiniai, bet ekonominiai pabėgėliai. Žmogaus teisių gynimo organizacijos nepritaria šitokiai "repatriacijai".

Palestinos Laisvinimo Organizacija (PLO) susitarė su Sirija dėl savo būstinės Damaske atidarymo, po aštuonerių metų trukusio ... konflikto. Politiniai stebėtojai aiškina, kad šis žygis sustiprins Yasir Arafato politinę poziciją prieš "kietuosius" arabus, kurie smerkė Arafato sutikimą konferuoti su Izraelio atstovais dėl taikos Artimuosiuose Rytuose.

Du įkaitai, amerikietis Thomas Sutherland ir britas Terry Waite, kuriuos laikė šijitai, Libane paleisti iš nelaisvės. Anglikonas White šijitų buvo pagrobtas 1987 m., kai jis bandė vesti derybas dėl amerikiečių paleidimo.

Viena paskutiniųjų dail. Anastazijos Tamošaitienės nuotraukų. Šią ir daug kitų, vaizduojančių velionę ir jos vyrą dail. Anataną Tamošaitį, fotografas Vytautas Maželis parodė Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphijos skyriaus popietėje, kurioje paskaitą apie velionę ir jos knygą skaitė rašytojas Paulius Jurkus.

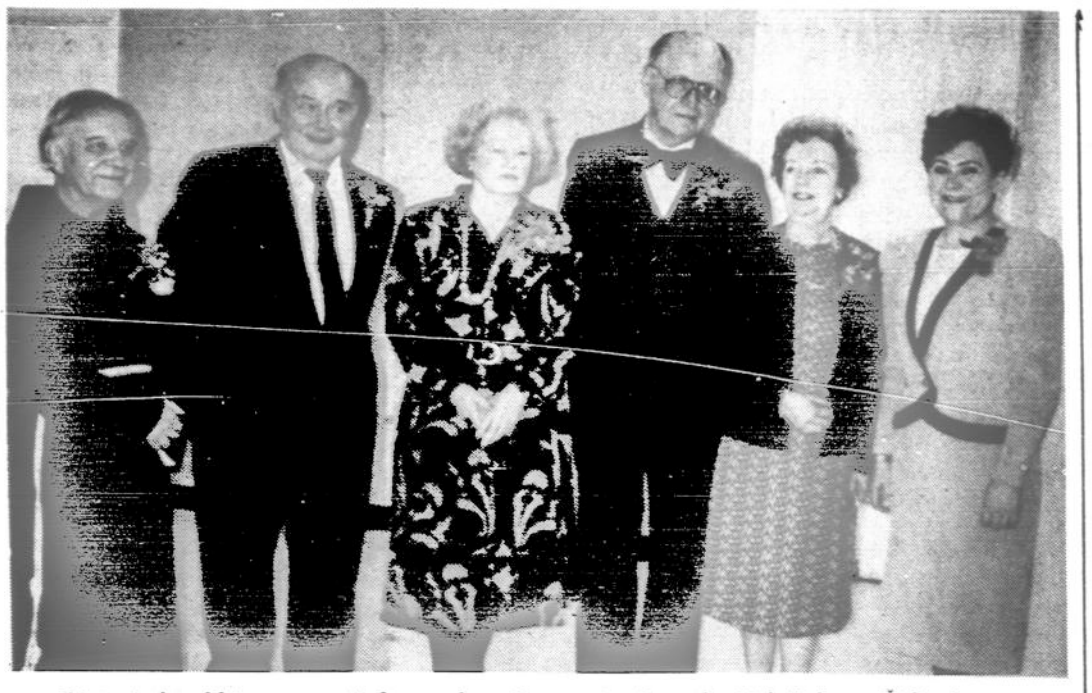

Lietuvių katalikių moterų Kultūros draugijos popietėje spalio 27 d. Kultūros Židinyje programoje dalyvavusieji iš k.: poetas Leonardas Andriekus, skaitęs savo poeziją iš Lietuvoje išleistosios rinkinės *Pasilikau tik dangų mėlyną;* rašytojas Paulius Jurkus papasakojęs apie Žemaičių vyskupą Motiejų Valančių; Janina Simutienė; Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose, papasakojęs savo pirmųjų savaičių įspūdžius; dr. Aldona Janačienė, Pasaulio lietuvių katalikių organizacijų pirm.; Birutė Lukoševičienė, Liet. kat. moterų Kultūros draugijos pirmininkė. Nuotr. S. Narkėliūnaitės

Koncerto programos atlikėjai ir giminės. Iš k.: sesuo Elena Ivanauskaitė, solistė Marytė Bizinkauskaitė, muz. Bradley Pennington, solistė Verutė Bizinkauskaitė, solisčių motina Veronika Ivanauskaitė- Bizinkauskienė. Nuotr. Eduardo Meilaus

DUOKLĖ LIETUVAI

Giedrė ir Darius Ambrozaičiai nėra žurnalistai, tačiau jiems tai netrukdo leisti vieną jauniausiųjų leidinių Amerikoje — *American Baltic News*. Jie net negyvena didelėje lietuvių kolonijoje, tolimoje provincijoje — Kalamazoo miestelyje, Michigane.

Jausdami, kad Amerikoje nėra pakankamai geros informacijos apie Lietuvą ir kitus Pabaltijo kraštus, jie sumanė leisti anglų kalba laikraštį, kuris teiktų žinias angliškai skaitančiam amerikiečiui.

Taip prieš pusę metę gimė jų "kūdikis" — *American Baltic News*. Pirmas numeris pasirodė gegužės data. Pradžioje turbūt net ir didžiausi optimistai negalvojo, kad jiedu ištesės. Tačiau pesimistai nelaimėjo, nes šis laikraštis dar tebeeina, net vis stiprėja.

Šį leidinį Ambrozaičiai siuntinėja JAV senatoriams, kongresmanams bei kitiems įtakingiems asmenims nemokamai. Apie jokį uždarbį leidėjai nė negalvoja, tik rūpinasi, kad būtų galima kuo mažiau pridėti savo pinigų.

Darius Ambrozaitis paklaustas, kas paskatino šį leidinį leisti, atsakė: "Noriu atiduoti bent maža duoklę savo tėvynei Lietuvai".

Dariaus darbo rėmėja yra jo žmona Giedrė, kuri neseniai grįžo iš ilgesnės kelionės po Pabaltijo kraštus. Ji rūpinosi iš ten medžiagos gavimo reikalais. Jos kelionę ir užsimojimus aprašė Lietuvos Telegramų Agentūros laikraštis *Žinia*.

American Baltic News adresas: P. O. Box 19398, Kalamazoo, MI 49019-0398. Leidėjai laukia talkos: žinių, nuotraukų ir iš savo tautiečių.

Ed. Šulaitis

KARIO ŽURNALAS LIETUVOJE

Lietuvoje nuo šių metų pradžios atgaivintas *Kario* žurnalas, kuris pasirodo kartą per mėnesį. Tai Krašto Apsaugos Departamento (dabar — ministerijos) žurnalas. Jį leidžia *Kario* redakcinė taryba su pirmininku A. Butkevičiumi. Redaktorium pasirašo B. Čekanauskas.

Jau mus pasiekė pirmieji devyni žurnalo numeriai, kurie daro gerą įspūdį. Jame yra įvairaus turinio rašinių, tad jis gali būti įdomus ne vien tik karo ar karinės informacijos mėgėjams.

Žurnalo viršeliai spalvoti, atspausdinti visai gera technika. Devintojo numerio pirmame viršelio puslapyje — vaizdas iš IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių atidarymo iškilmių Kaune, o antrame net 4 nuotraukos, kurių vienoje matome ir Amerikos lietuvių veikėją Valdą Adamkų, o kitoje garsųjį krepšininką Šarūną Marčiulionį. Trečiame viršelio puslapyje trys nuotraukos iš Australijos ramovėnų veiklos. Apie Sydney miesto ramovėnus plačiai rašo to skyriaus sekretorius Antanas Kramilius.

Naujausiame žurnalo numeryje rugpjūčio įvykius Rusijoje ir Lietuvoje komentuoja dabartinis Krašto apsaugos ministeris Audrius Butkevičius. Rašoma apie taip vadinamus plechavičiukus, pirmąjį Lietuvos kariuomenės karo gydytoją gen. V. Nagį-Nagevičių, karinių katastrofų paslaptis ir kt.

Žurnalą galima užsisakyti per jo atstovus Amerikoje, rašant K. Gaižučiui, 1808 Hiller Ave, Cleveland, OH 44119 arba E. Šulaičiui, 1330 S. 51 Ave., Cicero, IL 60650. Kainaaa $24 (paprastu paštu), $30 (oro).

(e.š)

IŠ VISUR

— **Kun. Antanas Kneižys,** kilęs iš Norwood, MA, kurį laiką sirgęs prieglaudoje, Lowell, MA, mirė lapkričio 8 d. Velionis buvo gimęs 1926 birželio 29 d., kunigu įšventintas 1951 balandžio 11. Jo tėvas Antanas Kneižys buvo *Darbininko* redaktorius nuo 1926 iki 1951 metų.

— **Kun. Pauliui Rabikauskui, SJ,** Šv. Grigaliaus universiteto Romoje istorijos fakulteto dekanui, spalio 19 d. Popiežiškoje Teologijos Akademijoje Krokuvoje buvo suteiktas Bažnyčios istorijos garbės daktaro laipsnis.

— **Vladas Bacevičius,** iš Cleveland, OH, kurio nuotraukos gana dažnai spausdinamos *Darbininke*, lapkričio 3 d. šventė 75 metų amžiaus sukaktį. Sveikiname uolų bendradarbį!

— **Ohio Lietuvių Gydytojų Draugija** spalio 27 d. Clevelande metinio susirinkimo proga 35-tą metinę kultūrinę premiją įteikė Clevelando lituanistinės Šv. Kazimiero mokyklos mokytojams. Mokytojų vardu $1000 premiją priėmė dr. Živilė Vaitkienė.

— **Helen Petrauskienė,** atstovaudama Amerikos automobilių pramonei, spalio 24 d. dalyvavo TV Nightline programoje. Buvo svarstoma, kodėl amerikiečiai mažiau perka JAV gamintus automobilius, o mieliau pasirenka užsienietiškuosius. H. Petrauskienė yra Fordo automobilių bendrovės viceprezidentė.

— **Angelė Nelsienė,** buvusi JAV LB tarybos pirmininkė iš Los Angeles, spalio 2 d. išrinkta Vilniaus senamiesčio gelbėjimo fondo pirmininke. Jos pavaduotojais išrinkti: Eglė Dudėnienė, iš New Yorko ir arizonietis prof. Paulius Žygas, kuris šiuo metu gyvena Lietuvoje ir dėsto Vytauto Didžiojo Universitete Kaune.

— **Muziko Broniaus Jonušo** keturioliktoji stipendija lituanistiką studijuojančiam jaunimui šiais metais paskirta Rolandui Paulauskui iš Lietuvos, laikinai gyvenančiam Philadelphijoje ir Temple universitete ruošiančiam disertaciją, paremtą dviejų Lietuvos filosofų — Stasio Šalkauskio ir Antano Maceinos — darbais.

— **Vlado Kulpavičiaus,** neseniai mirusio Floridoje, memuarus ir jo darbo medžio koplytėlę šeima įteikė Alkos muziejui. Velionis buvo žinomas kaip nuoširdus tautodailės puoselėtojas. Jo kūrinių yra įvairiose kolekcijose.

— **Amerikos Lietuvių Tarybos** naujas adresas yra: 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, ILL. 60629, tel. 312 735 - 6677, FAX 312-735 - 8793.

— **Nauji *Darbininko* skaitytojai:** Raymond Zujus, Uncasville, CT; P. K. Povilauskas, New York, NY; R. Hagen, Fairport, NY; Aleksandras Sakas, Lancaster, OH. Užsakė kitiems: Agnė Dainius, Dallas, PA — J. Matas, Hot Springs, AR. Sveikiname naujus skaitytojus ir dėkojame užsakytojams. Naujiems skaitytojams *Darbininko* prenumerata pirmiems metams tik 15 dol. Atnaujinant — visiems 20 dol. metams.

— **Lietuvos Respublikos** užsienio reikalų ministerija pasiuntė SSSR užsienio reikalų ministerijai notą, kurioje pareiškiama, kad po Lietuvos Respublikos nepriklausomybės diplomatinio pripažinimo, sprendžiami turto, esančio užsienyje ir iki 1940 m. birželio mėnesio priklausiusio Lietuvos Respublikai, grąžinimo klausimai. Ypač primenamas Lietuvos Respublikos pasiuntinybės Paryžiuje pastatas, kuriuo vis dar disponuoja SSSR.

— **Zigmas Vaišvila,** Lietuvos Respublikos vicepremjeras, vizitavo Seinų ir Punsko sritis Lenkijoje, kuriose gyvena daug lietuvių. Jis buvo pakviestas lietuvių, kad vietoje susipažintų su lietuvių bendruomenės gyvenimo sąlygomis, ypač patirtų, kokiu būdu Lietuva galėtų padėti jiems kultūrinėje plotmėje.

— **Valstybės kontrolieriai,** tikrindami Ignalinos jėgainės veiklą, rado maždaug 50 tonų gero popieriaus, ant kurio galima net keturiomis spalvomis spausdinti vadovėlius ir iliustruotus žurnalus. Popierius nebuvo įtrauktas į pajamas. Tai buvęs komunistų partijos turtas.

— **Vaidotas Antanaitis** paskirtas ambasadoriumi į Vokietiją.

— **Lietuvoje** nuo lapkričio 1 d. vėl pakelta kaina susisiekimui autobusais, mokestis už laiškus, telefoną ir kitokias susisiekimo ir susižinojimo priemones.

— **Naujas Lietuvos gyventojų apklausinėjimas** parodė, kad Kazimiera Prunskienė jau nebejeina į Lietuvos populiariausių asmenų dešimtuką.

— **Spalio 7 d. paminėta** trejų metų sukaktis, kai Gedimino pilies bokšte oficialiai plevesuoja Lietuvos trispalvė.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

— **Darbėnų miestelis,** esąs Kretingos rajone, pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose paminėtas 1591 m. Miestelyje buvo 1831 metų sukilimo apskrities sukilėlių pagrindinės jėgos. 1843 m. miestelyje buvo pradėta statyti mūrinė bažnyčia, kurią apaštalų šv. Petro ir Povilo vardais 1852 m. konsekravo vysk. Motiejus Valančius. Iš Darbėnų valsčiaus kilusiems kariams, žuvusiems nepriklausomybės kovose, darbėniškiai 1930 m. pastatė Lietuvos nepriklausomybės paminklą, kuriam akmenys buvo renkami visame valsčiuje. Miestelio praeitį mena išlikę kultūros ir istorijos paminklai. Šiemet miestelis švenčia savo 400 metų sukaktį. Ta proga miestelio aikštėje įrengta atminimo lenta, kurioje surašytos miestelio istorinės datos, išvardinti išnykę kaimai.

— **Aukščiausioji Taryba** spalio 29 d. priėmė įstatymą dėl Lietuvos valstybinio himno. Lietuvos valstybinis himnas yra Vinco Kudirkos tautinė giesmė. Įstatyme numatyti atvejai, kada Lietuvos valstybinis himnas yra giedamas arba grojamas. Viešai giedant ar grojant Lietuvos valstybinį himną, susirinkusieji iškilaus himną stovėdami, vyrai nusiima galvos apdangalą, o tikrosios krašto apsaugos kariai ir policijos pareigūnai himną pagerbia krašto apsaugos statutu numatyta tvarka. Įstatyme pažymima, kad Lietuvos Respublikos piliečiai, taip pat Lietuvoje esantys kiti asmenys, privalo gerbti Lietuvos valstybinį himną. Viešas pasityčiojimas iš himno baudžiamas nustatyta tvarka.

— **Kostas Birulis,** Lietuvos ryšių ministras, spalio 14 d. įteikė Europos palydovinio telefono ryšio organizacijai Eutelsat prašymą dėl Lietuvos priėmimo į šią organizaciją. Įvykį draugiškai komentuodamas M. Grenier, Eutelsat generalinis sekretorius, pareiškė, kad ši sistema prisideda prie Europos žemyno kultūrinio integravimo. Šiuo metu organizacija naudojasi šešiais ryšių palydovais. Lapkričio mėnesį į orbitą numatoma išvesti septintąjį palydovą. Tapusi 29-aja Eutelsat nare, Lietuva galės naudotis palydovine telefono ir televizijos ryšio sistema. Pirmosios televizijos programos iš Vilniaus į Vakarų Europą per šios organizacijos palydovus jau buvo transliuojamos rugsėjo mėnesį.

— **Šv. Jono bažnyčią Vilniuje** atšventinus, spalio 13 įvyko pirmosios pamaldos. Mišias aukojo kun. Jonas Boruta. Pamokslo metu jis kvietė studentus, jaunimą atverti savo širdis Kristui, kad Jis uždegtų meilę šeimai, tautai, žmonijai. Pirmųjų Šv. Jono bažnyčios pamaldų metu giedojo Vilniaus universiteto merginų choras Virgo. Mišios šioje bažnyčioje bus laikomos sekmadieniais 3 val. popiet ir trečiadieniais 7:30 val. vakaro. Bažnyčioje vyks reikšmingesnės Vilniaus universiteto iškilmės, bus rengiami bažnytinės muzikos koncertai.

— **Juodupėje,** netoli Rokiškio, pradėta statyti nauja bažnyčia. Per karą vietinė bažnyčia sudegė, ir nebuvo leista jos atstatyti. Maldos namai įsikūrė ūkiniame pastate, bet, gyvenvietei augant, nebebuvo įmanoma ten sutalpinti tikinčiųjų. Nauja bažnyčia turės aukštą bokštą, kryžiaus formos planą, vieną navą, vieną altorių. Po bažnyčia numatoma įrengti porą klasių, susirinkimų salę. Projekto autorius — architektas Donatas Gricius.

— **Vytauto Didžiojo Universitetas ir Vytauto Didžiojo Karo Muziejus** 1992 m. sausio mėnesį ruošia jubiliejinę parodą, skirtą Lietuvos Universiteto įkūrimo septyniasdešimtmečiui. Jau dabar pradedama rinkti vertingi eksponatai parodai. Domina Universiteto leidiniai: knygos, almanachai, kalendoriai, profesorių išleisti darbai, o taip pat studentų draugijos atributika, nuotraukos iš Universiteto veiklos ir studentų gyvenimo. Visi, galį padovanoti ar paskolinti rengiamai parodai ką nors iš savo asmeninių archyvų, prašomi paskambinti telefonu Kaune 22-23-80.

— **Akademikui Jonui Kubiliui** liepos 27 d. sukako 70 metų. Ta proga Vilniaus universitete įvyko jubiliejaus iškilmės: pradžioje Centriniuose rūmuose, o vėliau — Šv. Jono bažnyčioje. Jubiliatas pareiškė: "Matematika — aukščiausioji poezijos forma".

PASIRODĖ A. RADŽIAUS KNYGA

Pranciškonų spaustuvėje Brooklyne jau pilnai atspausta, subrošiūruota (uždėtas ir aplankas) nauja poeto Aleksandro Radžiaus knyga *Keliaujame abu, mėnuli*. Knyga turi 64 puslapius. Išleido *Darbininko* laikraštis.

Knygos autorius yra astronomijos mėgėjas, prirašęs daugybę straipsnių apie planetas ir kitus žvaigždynus, satelitų keliones po erdves. Pamėgęs astronomiją, jis ir savo poeziją paskyrė dangaus kūnams.

Ši knyga yra jo ketvirtoji poezijos knyga. Pirmoji buvo *Paukščių takas*, pasirodžiusi 1961 metais, o jau kitos knygos paskirtos mėnuliui. Tos knygos vadinasi: *Baltas mėnulio miestas*, 1975, *Priimk mane, mėnuli* 1980 ir šis ketvirtas rinkinys — *Keliaukime abu, Mėnuli*.

Čia jis drauge su Mėnuliu keliauja per savo jaunystę, per gyventas vietas Lietuvoje, Vokietijoje, Amerikoje. Žvaigždynai irgi prisimenami ir surišami su jo kelionėmis, jo pergyvenimais.

Knyga išleista švariai, patraukliai. Ją aplanku viršeliu ir vinjetėm papuošė Paulius Jurkus. Malonu ją paskaityti, pasidžiaugti jos estetika, sielos gilumu bei trapumu, pažvelgti į žvaigždynus ir ten surasti žmogiškus pergyvenimus.

Knyga gaunama *Darbininko* administracijoje: *Darbininkas*, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N Y 11207. Kaina 6 dol.

Duok Darbininką paskaityti tiems, kurie jo neprenumeruoja, paskui paragink užsisakyti.

Nauja poezijos knyga:

Aleksandras Radžius
KELIAUKIME ABU, MĖNULI

Išleido *Darbininkas*.
Gaunama *Darbininko* administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
Kaina 6 dol.

MARČIULIONIS TALKINA LIETUVAI

Krepšininkas Šarūnas Marčiulionis praėjusią vasarą Lietuvoje buvo atžymėtas kaip geriausias praėjusio dešimtmečio Lietuvos sportininkas (tas buvo padaryta *Sporto* laikraščio skaitytojų balsavimo duomenimis). Jis tą prizą gavo lankydamasis Lietuvoje, ir jam buvo patikėtas IV Pasaulio lietuvių sporto žaidynių deglo įnešimas į Kauno stadioną per žaidynių atidarymo iškilmes.

Šiaip Marčiulionis jau dveji metai gyvena JAV ir žaidžia Golden State "Warriors" krepšinio profesionalų komandoje, gaudamas apie $1,300,000. per sezoną.

Marčiulionis nesitenkina vien tik krepšinio žaidimu bei dolerių rinkimu. Jis nuo pat atvykimo Amerikon visaip stengiasi garsinti Lietuvą spaudoje per radiją ir televiziją, nors tokie dalykai Amerikoje profesionalams neišeina į naudą.

Paskutinėmis savaitėmis apie Marčiulionį vėl prabėlo Amerikos spauda, ypatingai šiaurinėje Kalifornijoje (ten Šarūnas gyvena) leidžiama.

San Francisco *Examiner* dienraštis rugsėjo 27 d. laidos sporto skyriaus sekcijos pirmame puslapyje pagrindinėje vietoje paskelbė straipsnį "No longer a man without a country" su antrine antrašte "Marciulionis putting together Lithuanian Olympic team". Ten rašoma, jog Lietuva gavo tarptautinį pripažinimą ir todėl galės dalyvauti olimpiniuose žaidimuose. Todėl Šarūnas savaitę laiko praleido Los Angeles mieste, ieškodamas paramos savo krepšinio mokyklai Vilniuje (jis dabar ją ten stato) ir rūpindamasis sponsoriais Lietuvos olimpinei krepšinio rinktinei.

To paties laikraščio spalio 3 d. laidoje rašoma, jog "Warriors" komandos trenerio sūnų Donnie Nelson Marčiulionis pakvietė būti Lietuvos olimpinės krepšinio rinktinės trenerio asistentu ir šį pakvietimą Donnie priėmė, o jo tėvas net pareiškė, kad "tai labai puiku". O kituose laikraščiuose net minima, kad Donnie Nelson jau Lietuvos "Olimpic Coach".

Daug kur pažymima, kad JAV olimpinėn rinktinėn yra įtrauktas "Warriors" komandos žaidėjas Chris Mullin, tad Barcelonoje sekančiais metais gali žaisti Marčiulionis prieš Mullen.

Visuose rašiniuose aiškinama, kad Marčiulionis kartu su kitais trimis lietuviais 1988 m. olimpiniuose žaidimuose Korėjoje įveikė JAV krepšinio rinktinę, nors dabar JAV rinktinė jau bus žymiai stipresnė, nes pirmą kartą į ją bus įtraukiami šio krašto profesionalai.

Spalio 8 d. apie Marčiulionį ilgą straipsnį įdėjo kitas didelis San Francisco dienraštis *Chronicle*. Čia vėl kartojamos Šarūno pastangos sudaryti gerą Lietuvos krepšinio rinktinę (čia minimas kandidatas į ją ir Lietuvių kilmės amerikietis profesionalas Chuck Aleksunas). Taip pat nesigailima gražių žodžių ir pačiam Marčiulioniui, sakant, kad per dvejus metus jis padaręs labai gera pažangą anglų kalboje, o taip pat ir žaidime, nežiūrint, kad praėjusį sezoną jį kamavo sužeidimai ir dėl jų turėjo praleisti daug rungtynių ir nupuolė jo įmestų krepšių vidurkis.

Šarūnas Marčiulionis, garsusis krepšininkas profesionalas, su geriausiojo dešimtmetyje Lietuvos sportininko taure, kurią jis gavo Vilniuje liepos 25 d. Taurę įteikė *Sporto* laikraščio redaktorius A. Krukauskas. Nuotr. Ed. Šulaičio

Dabartiniu metu Marčiulionis minimas kartu su komandos žymiu trejetuku:. Tim Hardaway, Chris Mullin ir Mich Richmond, o mūsiškį vadina 'šeštuoju" žmogumi (t.y. pirmuoju atsarginiu žaidėju), kadangi pirmieji trys yra gynikai (kaip ir Marčiulionis) ir vienas iš jų turi būti atsarginis.

Šio sezono NBA pirmenybių žaidimų maratonas (turi būti sužaistos 82 rungtynės) pradedamas lapkričio 1 d. Tą dieną pamatysime ir Marčiulionį toje pačioje "Warriors" komandoje, nes kalbos apie jo "pardavimą" jau praėjo, ir jis turėtų šioje komandoje sužaisti ir trečiąjį sezoną, po kurio baigsis sutarties laikas su šia komanda.

Ed Šulaitis

NAUJOS VAIZDAJUOSTĖS

Viktoras Kapočius, žinomas fotografas ir vaizdajuosčių gaminatojas Lietuvoje, atvyko į Ameriką, šiuo metu lankosi Chicagoje. Atvežė daugybę įdomių vaizdajuosčių iš dabartinio gyvenimo Lietuvoje. Viena vaizdajuostė vaizduoja šių metų Gedimino šventę Vilniuje, su iškilmėmis ir kalbomis Gedimio kalne ir Gedimino aikštėje. Dalyvauja ir prez. Vytautas Landsbergis.

Kita vaizdajuostė skirta Laisvės šventei, kaip Lietuvoje buvo sutikta nepriklausomybės pripažinimas. Vaizdajuostė rodo platų Vilniaus gyvenimą ir tautos džiaugsmą.

Vaizdajuostė apie liaudies ansamblį "Voruta" perduoda pilną koncertą. Tai nepaprasto lygio ansamblis, sudarytas iš profesionalų šokėjų. Keičiami kostiumai, šokis veja šokį. Pridėta ir gimnastų pasirodymas Vilniuje.

Politinį gyvenimą rodo dar kita vaizdajuostė apie Omono kareivius Vilniuje, kaip jie išsikrausto, kaip nuverčiama Lenino statula. Vaizduoja parlamento darbą, spaudos konferencijas.

Labai įspūdinga yra vaizdajuostė apie policijos šventę, kuri buvo spalio 2 d. Vilniuje. Žygiuoja Lietuvos policija naujom uniformom, su orkestru į Vilniaus katedrą pamaldom. Ten pašventinama policijos vėliava. Paskui prie Vidaus reikalų ministerijos vyksta kitos iškilmės ir policijos priesaika. Toje pačioje vaizdajuostėje yra ir ūkininkų šventė Vilniuje, kaip suvažiavę ūkininkai į mugę su visokiomis rudens gėrybėmis. Drauge yra ir plati meninė programa.

Vaizdajuostės atvežtos kaip žaliava. Jos čia bus dar suredaguotos, pridėti reikalingi įrašai, įkalbėjimai, kad viskas būtų aišku.

Filmavimas be priekaištų. Filmai pavaizduoja naująją Lietuvą, kuri tikrai graži, švari ir įspūdinga.

Vaizdajuostes bus galima įsigyti. Apie tai bus paskelbta *Darbininke*.

LIETUVIŠKA PARDUOTUVĖ WOODHAVENE

Paskutiniu laiku Woodhavene, NY, kur dar tebegyvena nemažai lietuvių, Jamaica Avenue, tarp 88 ir 89 gatvių, newyorkiečiams gerai pažįstamas jaunas lietuvis Gintaras Ruzgas atidarė daržovių ir vaisių parduotuvę. Parduotuvės pavadinimas — "Woodhaven Farms".

Apsirūpinant daržovėmis ir vaisiais, reikėtų nepamiršti šūkio "Savi pas savuosius" ir užsukti į "Woodhaven Farms". Čia švarioje ir skoningai sutvarkytoje parduotuvėje geras pasirinkimas šviežių produktų, o jaunas, gražiai lietuviškai kalbantis, besišypsantis Gintaras, rūpestingai ir sąžiningai patarnauja.

Sėkmės jaunam prekybininkui!

p. palys

"DARBININKO" ADMINISTRACIJOJE GALIMA GAUTI ŠIAS KNYGAS:
BOOKS IN ENGLISH available at *Darbininkas*

INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN by *Dambriūnas, Schmalstieg & Klimas* $25.00
1 set of 4 cassettess (90 min. each) to go with the book 40.00
LITHUANIA 700 YEARS by *Dr. Albertas Gerutis* — nauja laida, su gražiu aplanku, 460 psl. 25.00
ENGLISH - LITHUANIAN DICTIONARY 12.00
LITHUANIAN - ENGLISH DICTIONARY 12.00
LITHUANIAN COOKERY 12.00
LITHUANIANS IN AMERICA, by *Antanas Kučas* 8.00
A PRIEST IN STUTTHOF (Human Experiences in the world of Subhuman) by *Stasys Yla* 8.00
LITHUANIA MY HERITAGE 20.00
ENCYCLOPEDIA LITUANICA (6 Vols.) in English 160.00
MY DICTIONARY — Mano žodynas for children, daugiau kaip 1400 pavadinimų angliškai ir lietuviškai, kiekvienas turi po spalvotą piešinį, gera dovana vaikams išmokti arba lietuviškai arba angliškai 12.00
FIGHTERS FOR FREEDOM (Lithuanian Partisans Versus the USSR), by *Juozas Daumantas* 10.00
A HISTORY OF THE CHURCH IN LITHUANIA 10.00
MAP OF LITHUANIA (large size) 12.00
ETERNAL DREAM, Selected Poems by *Leonardas Andriekus* 6.00
CHURCH IN LITHUANIA, colored album (Bažnyčia Lietuvoje, spalvotų nuotraukų albumas, išleistas Lietuvoje) 15.00
THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA 2.00
LITHUANIAN PIONEER PRIEST OF NEW ENGLAND ...5.00
THE LITHUANIAN WOMAN, ed. by *Birutė Novickis* 5.00
DR. ALEXANDER CURTIUS 2.00
MIND AGAINST THE WALL (Essays on Lithuanian Culture Under Soviet Occupation, edited by *Rimas Šilbajoris* 8.00
WE WILL CONQUER THE WORLD by *Liudas Dovydėnas* 5.00
VYTAUTAS THE GREAT — GRAND DUKE OF LITHUANIA by *Joseph B. Koncius* 4.00
HISTORY OF LITHUANIA 5.00
LITHUANIA MINOR, Studia Lituanica III, 304 p. 8.00
THE WAY OF A NATION, Album in Color 6.00
LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 Years of US Knights of Lithuania 20.00
FIRE AND NIGHT, Five Baltic Plays edited by Alfreds Straumanis 20.00
THE SWORD OF THE CROSS (a History of the Church of Lithuania) by *Dr. Saulius Sužiedėlis.* Introduction by Bishop Paul Baltakis, OFM 9.95
POPULAR LITHUANIAN RECIPES by *Josephine J. Dauzvardis*, 128 p. 5.00

Šias knygas galima užsakyti skambinant telefonu **(718) 827-1351** arba rašant **Darbininko administracijai** — 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Iš anksto galima nesiųsti čekio, nes nežinome, kiek kainuos persiuntimo išlaidos. Kai išsiųsime užsakytas knygas, tada išsiųsime ir sąskaitą.

9525 So. 79th Avenue
Hickory Hills, Illinois 60457
Telephone: 1-708-430-8090
Telefax: 1-708-430-5783

Žaibas

NAUJA „ŽAIBO" SVEIKINIMŲ SUDĖTIS ŠVENČIŲ PROGA

NR. 1	Bouquet of flowers and a box of fine chocolates	$50.00
NR. 2	Bouquet of flowers, box of fine chocolates, two bottles of champagne and two bottles of vodka	$85.00
NR. 3	One tub of bubble gum, 180 pieces, Tootsie pops assorted 100 pieces, two 46 oz. cans of orange juice, one #10 can (6 lbs-10 oz.) Dole pineapple chunks, one #10 can (6 lbs-10 oz) of Del Monte peach halves, one #10 can (6 lbs-10 oz) Del Monte fruit cocktail, one box 50/1 oz packs of Swiss Miss hot cocoa mix, Jello strawberry four 6 oz packs, two lbs of almonds	$100.00
NR.4	Wesson vegetable oil 1 gal,. Lipton tea bags 216 count, basil 5.5 oz, bay leaves 2 oz, cinnamon sticks 8 oz, ground cinnamon 16 oz, spanish paprika, 18 oz, coarse ground pepper 16 oz, ground black pepper 16 oz, rice 5 lbs.	$100.00
NR. 5	Prince thin spaghetti 10 lbs, Dole fruit salad #10 can (6 lbs-10 oz), green string beans #10 can (6 lbs-5 oz), Star Kist tuna 6/6.125 oz each, tiny shrimp 3/4.25 oz cans each, bouillion cubes 200 pieces, chicken cubes 200 pieces, Kraft mayonaisese one (1) gallon	$100.00
NR. 6	10 lbs flour, 10 lbs sugar, 6 lbs rice, 29 oz can peaches, 4 lb table salt, 2 cans pineapple, 2 boxes prunes, 2 boxes raisins, 64 oz vegetable oil, 12 oz cocoa, 39 oz 8 O'clock coffee beans	$100.00
NR. 7	Aspirin 600 tablets, Centrum vitamins 100 tablets, 32 oz shampoo, antacid. Bead aids, toothpaste (2), soap 8 bars	$100.00
NR. 8	A special gift package for men: shevin razors, cologne, shaving cream, after shave lotion etc.	$100.00
NR 9	A special gift package for ladies: cosmetics, shampoo, tooth paste, soap, etc.	$100.00
NR. 10	Twenty two (22) lbs of finest meats	$100.00
NR. 11	10 lbs flour, 10 lbs sugar, 6 lbs rice, 64 oz vegetable oil, 39 oz coffee beans, 1 kg ham, 0.65 kg tongue, 0.65 kg chicken	$100.00

KAS TAS PULKININKAS JONAS KRONKAITIS

Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventė minima lapkričio 24, sekmadienį. Pamaldos bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje 11 val. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Po pamaldų, tos pačios parapijos mokyklos apatinėje salėje bus minėjimas. Čia paskaitą skaitys Amerikos armijos pulkininkas Jonas Kronkaitis.

Pulkininkas Jonas Kronkaitis gimė Širvintų mieste. Kronkaičių šeima, nenorėdama vėl gyventi komunistiniame, "rojuje", 1944 metų vasarą pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją. 1949 metais vasario mėnesį atvyko į Ameriką ir apsigyveno Connecticut valstijoje. Baigęs studijas Connecticut universitete, Jonas buvo pakeltas į pėstininkų leitenanto laipsnį.

Baigęs žvalgų (ranger) kursus, buvo paskirtas į šarvuotų pėstininkų batalioną Worms, Vokietijoje. Ten susipažino su Vasario 16-tos gimnazijos mokine Rūta Kiulkaite, kuri vėliau tapo jo žmona.

Per 28-rių metų karinę karjerą tarnavo Vokietijoje ketvirtoje tankų grupėje ir antrame kavalerijos pulke. Pirmoje tankų divizijoje buvo bataliono vadas ir vėliau generalinio štabo pagrindinis narys, G4. Jis tarnavo Vietname dvejus metus, vienerius metus buvo kaip malūnsparnių ginklininkas ir vienerius metus pirmos kavalerijos divizijos džiunglių bazės vadovu.

Įsigijo magistro laipsnį Syracuse universitete, lankė Armijos komendantų ir generalinio štabo akademiją ir 1978 metais baigė Armijos karo akademiją. Po to buvo išrinktas Amerikos valdžios didžiausios ginklų įmonės Rock Island Arsenal, komendantu. Paskutinius ketverius metus vadovavo artilerijos pabūklų ir leiserių valdomų aviacinių bei raketų tyrinėjimams ir gaminimui (Project Manager).

Apdovanotas 18 medalių, tarp kurių Legion of Merit, Vietname apdovanotas trim Bronzos žvaigždėmis ir kitais medaliais.

Į pensiją išėjo 1985-ais metais ir dabar dirba Washingone kaip gynibos projektų direktorius raketų įmonėje, Atlantic Research Corporation.

-o-

Jau kelintas atvejis, kai tokiem minėjimam surandamas lietuvis, Amerikos armijos karininkas. Taip ir pasidaro įdomu, ką tokioje paskaitoje pasakys.

Kai dabar Lietuvoje atkuriama kariuomenė, tikrai bus įdomu išgirsti naujų minčių, pamatyti naują vaizdajuostę iš besiformuojančios kariuomenės. Kaip žinome, Lietuvoje labai iškilmingai švenčiama Lietuvos kariuomenės šventė, lankomi karių kapai, uždegamos žvakutės.

Tad ir mes atsilankykime bent į minėjimą. (Čia noris priminti, kad mūsų apylinkėje dar gyvena Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas. Tai Alfonsas Koncė. Jis iš Panevėžio gimnazijos išėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kautynių fronte. Paskui grįžo į gimnaziją ir ją baigė. Ir jo du broliai tarnavo savanoriais Lietuvos kariuomenėje. Alfonsas Koncė gyvena Woodhavene.)

Po programos bus vaišės.

Nepriklausomos Lietuvos policija naujose uniformuose. Nuotr. Viktoro Kapočiaus

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS NEW YORKO APYGARDOS METINIAME SUVAŽIAVIME

Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba posėdžiavo lapkričio 13 ir aptarė einamuosius reikalus, kalbėjo daug apie būsimus apygardos valdybos rinkimus, sudarė darbotvarkę.

Suvažiavimas įvyko lapkričio 16, šeštadienį, 10 val. Kultūros Židinio salėje. Suvažiavime dalyvavo šių apylinkių atstovai: Queens, Bushwicko, Great Necko. Manhattano atstovai neatvyko.

Tai buvo antroji sesija suvažiavimo, kuris buvo pradėtas birželio 15. Tada neišrinkta apygardos valdyba. Šio suvažiavimo svarbiausias tikslas ir buvo išrinkti naują apygardos valdybą. Dabartinis pirmininkas Vytautas Alksninis pranešė, kad jis nekandidatuoja kitai kadencijai. Reikia išrinkti pilną naują apygardos valdybą ir aptarti kitus reikalus.

Suvažiavimui pirmininkavo apygardos pirmininkas Vytautas Alksninis, sekretoriavo Malvina Klivečkienė. Prezidiume buvo ir iždininkas Gediminas Rajeckas.

Melvina Klivečkienė perskaitė pirmosios šio suvažiavimo sesijos protokolą. Iš jo protokolą apie pirmąją šio suvažiavimo sesiją, kuri kaip minėjom, buvo birželio 15. Iš protokolo sužinojome, kad dabartinė valdyba surengė 30 renginių, turėjo 40 susirinkimų per 3 metus. Į Lietuvą pasiųstas 20,000 svarų konteineris.

Mandatų komisijoje buvo Vytautas Vaičiulis, Marija Žukauskienė.

Apylinkių pranešimai

Bushwicko apylinkės pirm. Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, pranešė, kad siaurinami spaudos darbai. *Darbininko* laikraštis lieka ir eis toliau, kaip ėjęs. *Aidai* perkeliami į Lietuvą ir sujungiami su *Naujuoju Židiniu*. Taip pat pranešė, kad greitu laiku bus renkama nauja pranciškonų vienuolijos vadovybė. Iš Lietuvos į rinkimus atvyksta net 4 atstovai.

Great Necko apylinkės pranešimą padarė pirmininkas Vytautas Žukas. Apylinkė labai sumažėjo, bet apyvartos padaryta už 1600 dol. Great Necko apylinkė veikia jau 38 metus. Dabar mėgina pritraukti daugiau narių iš Long Island, kur yra nemažai lietuvių.

Manhattano apylinkė pranešimą buvo padariusi pirmoje sesijoje. Dabar nebuvo jos atstovo.

Queens apylinkės pirmininkė Ramutė Česnavičienė kalbėjo, kaip buvo paminėta Juodojo Kaspino diena, klausė, kaip tvarkyti archyvus.

Gediminas Rajeckas, apygardos iždininkas, pranešė apie iždo stovį. Pajamų 1990 metais turėta 17, 497, išlaidų — 15,543, lieka 6,316 dol. Šiemet pajamų turėta 15,174, išlaidų 6,316. Lieka 4237 dol.

Kalbėta, kaip apygarda šelpė čia studijuojančius studentus.

Buvo ir diskusijos dėl pranešimų.

Nominacijų komisiją sudarė pirmininkas Aleksandras Vakselis, Tėv. Pranciškus Giedgaudas, Vytautas Žukas. Pirmininkas pranešė, kad kandidatuoja į pirmininkus Kęstutis Miklas. Iš susirinkusių Ramutė Česnavičienė pasiūlė į pirmininkus Kęstutį Bilerį.

Mandatų komisija patikrino sąrašus užsiregistravusių, ar visi turi teisę balsuoti. Balsuojančiųjų buvo 19.

Pravestas slaptas balsavimas. Balsų gavo: Kęstutis Miklas 10, Kęstutis Bileris — 9. I kontrolės komisiją išrinkti: Juozas Pažemėnas, Aloyzas Balsys, Kostas Norvila.

Kęstutis Miklas ankščiau buvo pristatęs savo valdybos narius: Vincą Blažaitį, Malviną Klivečkienę, Liną Šidlauską, Raimundą Šliužį, Paulių Jurkų. Dėkodamas už išrinkimą, jis į valdybą dar pakvietė ir Kęstutį Bilerį, kuris sutiko įsijungti.

Suvažiavimas pageidavo, kad apygardos valdyba kviestų apylinkės pirmininkus arba jų įgaliotinius į savo posėdžius.

Besibaigiančiosios kadencijos valdybos pirmininkas Vytautas Alksninis pranešė, kad pareigų perdavimas bus gruodžio 11. Pakvietė dalyvauti senąją ir naująją valdybą.

Baigdamas susirinkimą, V. Alksninis perskaitė du laiškus iš Lietuvos. Laiškus parašė žinomų pareigūnų šeimos, kurias apygarda parėmė auka. Dėkojama už aukas ir nuoširdumą. (p.j.)

A. A.
JOHN SIDTIS

mirus, jo dukrai, Marian Skabeikis, mūsų artimai bendradarbei, ir visiems kitiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Pranciškonų spaustuvė
Darbininko redakcija ir administracija

A. A.
VIKTORIJAI KISIELIENEI

mirus, jos sūnui, poetui ir fotografui, mūsų bendradarbiui Romualdui Kisieliui, ir visiems kitiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Darbininko redakcija ir administracija

A. A.
LIUDUI ŠPOKUI

mirus, broliui Antanui ir giminėms reiškia gilią užuojautą

Kultūros Židinio administracija

PENKIOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Šįmet suėjo penkiolika metų, kai netekome mylimo vyro, tėvo, tėvuko ir svainio

A. A.
VYTAUTO
ŠVENTORAIČIO

Šią liūdną mirties sukaktį minint, už Jo sielą bus aukojamos šv. mišios lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne lapkričio 23 d. 11 val.

Draugus ir pažįstamus prašome prisiminti Jį savo maldose.

Liūdintys

žmona Kazimiera,
sūnūs Egidijus ir
Saulius su šeimomis
J. P. Kunigėliai

Padėkos dienos žiburiai

(atkelta iš 3 psl.)

Padėkos diena yra šeimos, artimųjų šventė. Daug yra vienišų žmonių, be artimųjų, paliktų savo nedaliai, kai aplinkui skuba toks modernus technologijos amžius. Padėkos dieną prisiminkime tuos, kurie yra apleisti, suvargę, nuskriausti, paliesti žiauraus gyvenimo. Kad būtų didesnis Padėkos džiaugsmas, pasikvieskime juos į savo namus prie to stalo, kuris skelbia meilę visiems, džiaugsmą visiems, kad esame Dievo vaikai, žmonės, kurie turime skleisti gėrį aplink save.

Mum lietuviam ši Padėkos diena dar svarbesnė, nes pavergta Lietuva atgavo laisvę. Ar už tai nereikia padėkoti Aukščiausiajam, iš kurio ateina visas gėris?

Tegu sušvitę Padėkos dienos žiburiai nušviečia ir mus visus, paskatina gėriui, kad iš mūsų visų spinduliuotų meilė.

PRANEŠIMAS

Pranešame, kad 1991 m. spalio 6 d. Californijoje mirė

KONSTANCIJA UKNEVIČIENĖ-ŽIBURYTĖ

Velionė buvo gimusi 1903 m. Lietuvoje, Pajavonio kaime. Ten priklausė organizacijoms, įsirašė į tretininkus, giedoje chore, ištekėjo už Juozo Uknevičiaus, ir šiemet gruodžio 31 d. būtų minėjusi savo moterystės 65 metų sukaktį.

1949 m. Konstancija Uknevičienė su šeima išemigravo į Australiją ir gyveno Melbourne. Ten reiškėsi lietuviškoje veikloje, priklausė Katalikių Moterų Draugijai, rinko aukas saleziečiams Italijoje paremti, giedojo bažnytiniame chore. Įvairiais būdais stengėsi padėti kitiems, ypač mylėjo vaikus ir dvejus metus augino mergytę, kai jos motina gulėjo ligoninėje sirgdama džiova. Laisvu laiku įvairiais darbais talkino Melbourno parapijos židiniui.

1963 m. Konstancija Uknevičienė atvyko į Ameriką ir apsigyveno Woodhaven, NY. Cia ji priklausė Katalikių Moterų Draugijai ir giedojo chore. Gyvendama Woodhavene, dažnai žiemas praleisdavo Californijoje pas dukterį Albiną. Velionė Aukščiausiojo buvo apdovanota didele meile vaikams. Šią meilę ji visišku atsidavimu parodė ypatingai savo trims anūkams. Sunku būtų išsakyti jos pasiaukojimą savo šeimai bei veiklą padėti kitiems.

1989 m. balandžio mėnesį Konstancija su vyru Juozu persikėlė gyventi į Escondido, California, kur arti savųjų praleido savo paskutiniąsias gyvenimo dienas.

Velionė palaidota Oakhill kapinėse, Escondido, CA, bet jos mylinčiąją širdį ir šiandien jos artimieji jaučia.

Liūdėdami liko vyras Juozas, sūnus Antanas su žmona Birute ir dukrele Rūta; duktė Albina Gedminienė su vyru Algimantu ir sūnumis Andrium, Paulium ir Danium; taip pat giminės Lietuvoje ir daug kitų, kuriems ji su meile gelbėjo.

Mylinti šeima

AMITYVILLE, NY

Mirė vienuolė Georgette Masaitis

Domininkonė Georgette Masaitis, sulaukusi 88 metų amžiaus, mirė rugsėjo 24 d. Palaidota Amityville vienuolių domininkonių kapinėse rugsėjo 25 d. po gedulingų pamaldų, kurias St. Albert Chapel atlaikė velionės brolis kun. Antanas J. Masaitis.

Velionė buvo gimusi Brooklyne, vienuole išbuvo 73 metus. Daugiau kaip 50 metų ji mokytojavo pradinėje mokykloje. Priėmus vienuolės įžadus 1919 m., 19 metų ji dirbo savo gimtosios Apreiškimo parapijos mokykloje. Po to dirbo kitose mokyklose Brooklyne, Queens, St. Martin's mokykloje, Amytiville, Holy Spirit, New Hyde Park ir St. Agnes, Rockville Centre.

1978 m. ji išėjo poilsio į Rosary Hall, o 1981 m. persikėlė į seserų vienuolių prieglaudą.

Kiekvienas būkime lietuviškos spaudos platintojas, palaikytojas, nes spauda yra mūsų lietuviškos gyvybės ženklas.

APREIŠKIMO PARAPIJOS SUSIRINKIMAS

Metinis Apreiškimo parapijos, Brooklyn, NY, susirinkimas įvyko lapkričio 10 d., sekmadienį, po pamaldų, apatinėje salėje. Atsilankė nedaug parapiečių. Susirinkimą atidaręs parapijos tarybos pirmininkas Bill Kumeta tolimesnei programai vesti pakvietė Alfonsą Šamušį. Sekretoriavo Malvina Klivečkienė.

Klebonui kun. Vytautui Palubinskui sukalbėjus maldą, apie praėjusių metų parapijos veiklą pranešimą padarė Bill Kumeta. Prisiminti ir aptarti kai kurie veiklos nesklandumai. Kalbėta apie paskutinę parapijos gegužinę, kurios metu nepasirūpinta turėti pakankamai maisto, o garbingų svečių priėmimas rengėjams irgi garbės nesuteikė.

Metinę parapijos apyskaitą pateikė ir paaiškino klebonas. Buvo keletas paklausimų, kuriuos klebonas atsakė ir juos apibūdino.

Kasmet parapijoje būdavo surengiamos bendros Kūčios. Šiais metais, kadangi Kūčias rengia parapijos choras, nutarta prisijungti prie choro.

Parapijos Tarybos kadencijai pasibaigus, turėjo būti renkama nauja. Atsirado nemaža problema. Dėl mažo susirinkime dalyvavusių skaičiaus buvo sunkoka surasti kandidatų. Išrinkti: Bill Kumeta, Bill Kučinskas ir Malvina Klivečkienė. Pagalbiniais tarybos talkininkais sutiko būti: Vida Jankauskienė, Pranė Ažuolienė ir Juozas Liaugminas.

Susirinkimą uždarant, Bill Kumeta apgailestavo, kad mažai buvo norinčiųjų kandidatuoti į Tarybą.

p. palys

DARBININKAS

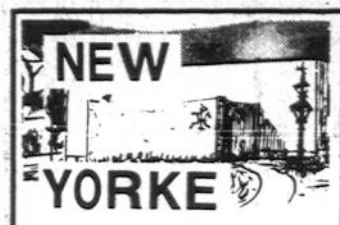

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. ..... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. ..... (718) 235-8386

Lietuvių Informacijos Centras, kaip paskelbė Laisvės Žiburio radijas lapkričio 17 savo pasikalbėjime su kun. Kazimieru Pugevičiumi, Lietuvių Religinės Šalpos vedėju ir Lietuvių Informacijos Centro steigėju, dabar nustojo veikęs, nes atliko savo uždavinius. Jis labiausiai buvo reikalingas, kai Lietuva buvo spaudžiama ir persekiojama komunistinių okupantų, kai čia visur trūko žinių apie Lietuvą. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, dabar žinios apie Lietuvą ateina per ambasadas, per Eltos agentūrą. New Yorke Lietuvių Informacijos Centrui labai sėkmingai vadovavo Gintė Damušytė. Ji dabar talkina Lietuvos misijai prie Jungtinių Tautų, nes ten trūksta personalo. Lietuvių Informacijos Centro padalinys veikė Washingtone. Ten vadovavo Viktoras Nakas, kuris daug kartų buvo kviečiamas į televiziją informuoti Lietuvos reikalais, būti vertėju tiems, kurie atvykdavo iš Lietuvos, nemokėjo angliškai. Uždaromas ir šis Washingtono padalinys. Viktoras Nakas nuo gruodžio 1 pereina dirbti į Lietuvos ambasadą Washingtone. Lietuvių Informacijos Centras veikė 13 metų.

Šaulių kuopos valdybos posėdis šaukiamas lapkričio 22, penktatienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Bus daroma valdybos nuotrauka, kurią panaudos sukaktuviniame kuopos leidinyje.

Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris **Alfonsas Koncė,** kuris, būdamas Panevėžio gimnazijos mokinys, savanoriu išėjo į Lietuvos kariuomenę. Jam tada buvo 17 metų. Nuotrauka daryta 1919 liepos 3 d. Panevėžyje. Dabar Alfonsas Koncė yra gyvas liudininkas Lietuvos kovų už laisvę ir šviesesnę tautos ateitį. Jis gyvena Woodhaven, NY.

Romualdas Budrys, Vilniaus Dailės muziejaus direktorius, svečiavosi Chicagoje, į New Yorką atvyko lapkričio 12, sustojo pranciškonų vienuolyne. Jis palaiko artimesnius ryšius su Tėv. Leonardu Andriekum, OFM, *Aidų* žurnalo redaktoriumi. Kai Tėv. Leonardas lankėsi Lietuvoje, Budrys globojo svečią ir daug jam padėjo Vilniuje ir keliaujant per Lietuvą. Direktorius svečiavosi maždaug savaitę. Iš čia aplankė dail. Kazimierą Varnelį, kuris gyvena Bostono artumoje. Ten praleidęs porą dienų ir susipažinęs su jo muziejiniais rinkiniais, aplankė čia gyvenantį dail. Vytautą Kašubą, kurio skulptūrų muziejus taip pat kuriamas Vilniuje. Direktorius Romualdas Budrys į Lietuvą išskrido lapkričio 16.

Arts Club Theatre gruodžio 5, penktadienį, 8 v. v., Aušros Vartų parapijos salėje ruošia Kalėdinį pobūvį, pavadintą — "Baltic Christmas Party". Bus muzika, šokiai, užkandžiai bei atgaiva. Įėjimas — $5. Pelnas — Pabaltijo kraštų švietimui. Dėl informacijos: Pia Lovensteins 212-682-3800 arba 718-204-1787.

Branduolys lapkričio 24 d., sekmadienį, 4 val. popiet, Aušros Vartų parapijos salėje rengia susitikimą su Lietuvos fotografu Viktoru Kapočiumi. Popietė pavadinta — "Lietuva šių dienų vaizdajuostėse". Parapijos salės adresas: 570 Broome St., NYC. Įeinant aukojama. Bus atgaiva ir užkandžiai.

NAUJAS "ŽAIBO" NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dėž. kumpio (1 kg), 2 dėž. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dėž. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina $100.00. Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430 - 8090

Vilniuje skubiai parduodamas 5 kambarių butas gražiame Lazdynų rajone. Privati nuosavybė - condominium. Kreiptis Vilniuje tel. 44-46-13; New Yorke dienos metu (718) 438-4972; vakarais (718) 853-0524. (sk.)

Darbininko administratorius Tėv. Pr. Giedgaudas, OFM, prašo dėl skelbimų, dedamų į Darbininką, kreiptis į Darbininko administraciją tel. 718-827-1351. Bus susitarta iš anksto dėl kainos, dėl skelbimo dydžio, pageidaujamų paryškinimų, papuošimų ir kt.

Aldona Krulikienė lapkričio 13 mirė ligoninėje St. Petersburg Beach, FL. Ją ištiko kraujo išsiliejimas galvoje. Palaidota lapkričio 15. Krulikų šeima anksčiau gyveno New Yorke, aktyviai dalyvavo lietuviškame gyvenime. Aldona Krulikienė yra pirmininkavusi Tautinės Sąjungos pirmam skyriui. Į Floridą išsikėlė prieš 17 metų. Po metų ten mirė jos vyras Kazimieras Krulikas. Nuliūdime liko sūnus Ričardas su žmona Kristina, trys anūkai — Viktorija, Giedrė ir Gintaras. Jie visi gyvena netoli St. Petersburgo.

Viktorija Kisielienė, sulaukusi 80 metų, mirė lapkričio 6 po sunkios ir skausmingos vėžio ligos. Mirė Somerset Medical Center ligoninėje, Somerville, NJ. Palaidota lapkričio 9 d. Nekalto Prasidėjimo bažnyčios, Somerville, NJ, Šv. Bernardo kapinėse Bridgewater, NJ. Nuliūdę liko du sūnūs Leonardas ir poetas, fotografas, Romualdas Kisielius. Taip pat liko trys anūkės, ir šeši proanūkiai. Jie visi gyvena San Diego, CA. Viktorija Kisielienė buvo gimusi Kybartuose, pasitraukusi karo metu iš Lietuvos, gyveno Ingolstadte, Vokietijoje, į Ameriką atvyko 1949 m. Gyveno Brooklyne, į Somerville persikėlė 1949 m., dirbo RCA bendrovėje, Bridgewater, 32 metus, kol išėjo į pensiją. Jos vyras Juozas Kisielius mirė 1969 m., sūnus Bernardas mirė 1975 m.

Balys Raugas, *Kario* redaktorius, lapkričio 23 vyksta į Montrealį, kur skaitys paskaitą Lietuvos kariuomenės minėjime.

Bronė Oniūnienė iš Juno Beach, FL, atvyko į New Yorką aplankyti savo bičiulių. Anksčiau Oniūnai gyveno New Yorke. Į Floridą išsikėlė prieš kokius 15 metų.

Gera dovana Kalėdoms — tai knyga ***Introduction to Modern Lithuanian*** (nauja laida). Jei kas nori išmokti lietuvių kalbos ar pagilinti savo žinias — **Introduction to Modern Lithuanian** pilnai padės tai padaryti. Tai didelio formato arti 500 psl. knyga. Ją parašė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W. Schmalstieg. Kaina 25 dol. (Iki Kalėdų — be priedinio persiuntimo mokesčio). Knygą tikrai gerai suprasti yra paruoštas komplektas įkalbėtų juostelių — iš viso 4 (4 audiotapes). Jų kaina 40 dol. (Iki Kalėdų irgi be priedinio persiuntimo mokesčio). Kreiptis į Darbininko administraciją telef. (718) 727-1351 arba rašyti: Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, NY. 11207.

Parduodami tautiniai rūbai, atvežti iš Lietuvos. Skambinti 203 938-9522.

Atostogos saulėtoje Floridoje. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei 200 dol. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei 150 dol. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupko, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Telef. 813 656-5886. (sk.)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, R. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

"Uostamiesčio muzikantai" koncertuoja Kultūros Židinio scenoje Brooklyne lapkričio 16. Koncertą rengė Laisvės Žiburio radijas. Nuotr. V. Maželio

Laisvės Žiburio 50-asis koncertas, rengtas lapkričio 16 Kultūros Židinyje, praėjo labai sėkimingai. Puikią programą atliko "Uostamiesčio muzikantai" — vienetas iš Klaipėdos. Jis grojo ir dainavo. Po programos buvo vaišės ir šokiai. Žmonių atsilankė 300 su viršum. Plačiau apie koncertą kitame *Darbininko* numeryje.

Queens Borough miesto dalyje yra 63 viešosios miesto bibliotekos. Visos bibliotekos dabar turi finansinių sunkumų. Bibliotekų administracija sumažino naujų knygų pirkimo biudžetą ir taip pat bibliotekos aptarnavimo biudžetą. Administracija kreipėsi laiškais į žmones, prašydama aukų, kad bibliotekos išliktų pilname savo pajėgume. Woodhaveno lietuvių gyvenamame rajone biblioteka yra 85-41 Forest Parkway. Per vasarą ji buvo atremontuota, dabar veikia normaliai ir yra gražiai sutvarkyta.

"ŽAIBO" ŠVENTINIAI siuntiniai jūsų artimiesiems Į NAMUS. Sveikinimas NR. 3 susideda iš 180 vienetų kramatomos gumos, 100 TOOTSIE pops, 2-46 oz. apelsinų sunkos, po vieną 6 lb. 10 oz. ananasų, maišytų vaisių ir persikų, 50 vienetų SWISS MISS kakavos, 4 dėžutės JELLO, 2 lb. migdolų. Kaina $100.00. Kreiptis: "ŽAIBAS" 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel. (708) 430-8090. Žiūr. psl. 6.

KŪČIŲ STALAS SU "ŽAIBO" pagalba pristatytas į namus $100.00. ŽAIBAS NR. 12. 10 sv. miltų, 5 sv. cukraus, 1 sv. aguonų, 1 sv. cinamono, 39 oz. kavos pupelių, 1 dėž. razinų, 1 dėž. slyvų, 64 oz. aliejaus, 1 dėž. šventinių šokoladinių saldainių. Kreiptis: "ŽAIBAS" 9525 SO. 79th AVE, HICKORY HILLS, IL 60457, TEL. (708) 430-8090. žr. psl. 6.

2 vyrai ieško remonto darbo. Gali atlikti mūro, elektros ir dažymo darbą. Po 6 val. vak. skambinti (718) 296-0319, prašyt Valdą arba Valentiną.

Vyras (legalus imigrantas iš Lietuvos) 27 metų, ieško bet kokio darbo. Skambinti vakarais tel. 718 277-7257, prašyti Andrių.

55 SVARŲ MAISTO siuntinys **KALĖOMS** yra pats mėgstamiausias Lietuvoje: dešros, sūris, aliejus, mėsa, ryžiai, kava, cukrus, riešutai ir kiti produktai, dabar su **ŠVENTINE NUOLAIDA** tik $85. Turime ir kitokių siuntinių.

TRANSPAK
2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-772

ATVYKSTA POETAS KORNELIJUS PLATELIS, LIETUVOS ŠVIETIMO IR KULTŪROS VICEMINISTERIS

Chicagoje lankosi Lietuvos švietimo ir kultūros viceministeris poetas Kornelijus Platelis, kuris taip pat yra PEN (tarptautinio rašytojų klubo) Vilniaus skyriaus pirmininkas, neseniai buvojęs PEN reikalais Vienoje.

Kultūros reikalai Lietuvoje darosi vieni iš svarbiausių. Anksčiau rašytojai, dailininkai, muzikai ir teatras buvo pajungti komunistinei ideologijai ir partijai. Dabar kultūra turi vystytis savarankiškai, turi ugdyti naują žmogų, kurio pagrinde yra laisvė ir atsakomybė dabarčiai.

Susitikimas su tuo kilniu ir brangiu svečiu rengiamas lapkričio 23, šeštadienį, 4 val. popiet Kultūros Židinio posėdžių menėje. Jis papasakos apie kultūros rūpesčius, taip pat paskaitys ir savo eilėraščių. Programa ilgai neužsitęs, visi paskui galės dalyvauti dail. Marijos Žukauskienės parodos atidarymе.

Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Laiko maža, tai painformuokime ir pakvieskime savo bičiulius, kuriem rūpi kultūros reikalai. Rengia Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba su bičiuliais.

Mergina (legali imigrantė iš Lietuvos), kalbanati angliškai, ieško komputerio programuotojos, operatorės ar buhalterės darbo. Skambinti vakarais tel. 718 277-7277.

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina $1.55 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į: **G.T. INTERNATIONAL,** 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

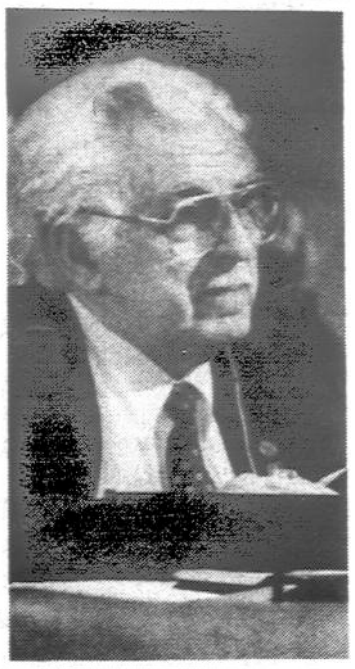

Kęstutis Miklas Lietuvos misijos sąstate Jungtinėse Tautose klausosi posėdžių eigos. Jau keliolika metų, kaip jis yra *Darbininko* laikraščio specialus korespondentas prie Jungtinių Tautų, mėgsta šį darbą, dažnai lankosi J. Tautose, parengia plačius pranešimus spaudai. Taip pat jis yra ir visuomenininkas, vadovauja vietos šaulių būriui, o lapkričio 16 išrinktas LB New Yorko apygardos pirmininku. Nuotr. V. Maželio

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ su NUOLAIDA pristatomi į namus. Kiekiai neriboti. **BE MUITO.** Savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. TRANSPAK, 2638 W. 69th St, Chicago, IL 60629, 312-426-7772.

"ŽAIBAS" NR. 6 – MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dėžė ananasų, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina $100.00. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

LIETUVOS KARIUOMENĖS ATKŪRIMO 73 M. SUKAKTIES MINĖJIMAS

1991 m. lapkričio 24 d., sekmadienį, Apreiškimo parapijoj

11:00 val. pamaldos pagerbti žuvusius dėl Lietuvos Nepriklausomybės

12:30 val. minėjimas parapijos salėje:
Įvadas — JT ambasadorius *ANICETAS SIMUTIS*
Paskaita — *plk. J. KRONKAITIS*
Filmas — *Pirmosios Lietuvos kariuomenės metinės*

— P i e t ū s — v a i š ė s —

Organizacijos kviečiamos šventėje dalyvauti su vėliavomis
Šventės išlaidoms padengti aukojama (10 dol.)
Rengia ir visus dalyvauti kviečia
RAMOVĖNAI, BIRUTIETĖS ir ŠAULIAI

N.Y. LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBO JAUNIMO SKYRIUS
r e n g i a

Š O K I U S
PADĖKOS DIENĄ

1991 m. lapkričio 28, ketvirtadienį, 6 v. v.
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn., NY

Įėjimas
iki 9 v. — 5 dol.
po 9 v. — 8 dol.

GERA MUZIKA, ATGAIVA,
ŽAIDIMAI, UŽKANDŽIAI